

**İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÇOCUĞA
YÖNELİK ŞİDDETE DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN
SPORTİF AKTİVİTE VE FARKLI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Taner AYKUT

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
KIŞ SPORLARI VE SPOR BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDETE DUYARLILIK
DÜZEYLERİNİN SPORTİF AKTİVİTE VE FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

(Examination of Primary School Teachers' Violence Sensitivity Levels Against Children in
Terms of Sporting Activity and Different Variables)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Taner AYKUT

Danışman: Doç. Dr. İzzet UÇAN

Erzurum
Ekim, 2022

KABUL VE ONAY TUTANAĞI SAYFASI

Taner AYKUT tarafından hazırlanan “İlkokul Öğretmenlerinin Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlılık Düzeylerinin Sportif Aktivite ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışması 21/10/2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Ana Bilim Dalı, Bilim Dalında tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Öner GÜLBAHÇE Aslı ıslak imzalıdır
AĞrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU Aslı ıslak imzalıdır
Atatürk Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. İzzet UÇAN Aslı ıslak imzalıdır
Atatürk Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

24 /10/ 2022

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Fatih KIYICI

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “İlkokul Öğretmenlerinin Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlılık Düzeylerinin Sportif Aktivite ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

24 / 10 / 2022

Taner AYKUT

- Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) süreyle engellenmiştir.
- Enstitü Yönetim Kurulunun/.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) süreyle engellenmiştir.

TEŐEKKÖR

Çalıőmamın her aőamasında destekleri ile yanımda olan danıőmanım Doç. Dr. İzzet UÇAN'a, bu süreçte desteklerini esirgemeyen Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU ve Arő. Gör. Emirhan KAN'a,

Çalışma boyunca bana her daim destek olan, en az benim kadar bu çalışmaya fedakârlık göstermiş olan ve desteğini her zaman hissettiğim, moral ve motivasyon kaynağım eőim Hava Seda AYKUT'a ve çocuklarım Göktürk ve Buğra'ya, dualarını esirgemeyen annem Emine AYKUT'a,

Teőekkürü borç bilirim.

Taner AYKUT

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDETE DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN SPORTİF AKTİVİTE VE FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Taner AYKUT

Ekim 2022, 62 Sayfa

Amaç: İlkokul Öğretmenlerinin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenerek, değişkenler arasındaki farklılaşmanın incelenmesidir.

Yöntem: Çalışma, 292 ilkokul öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Araştırma anketi iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların sosyo-demografik bilgilerine ulaşmak için Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. İkinci bölümde Özyürek (2017) tarafından geliştirilen “Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi SPSS paket programı kullanılmıştır anlamlılık düzeyi ($p < .05$) düzeyinde alınmıştır. Normal dağılım gösteren verilerde parametrik testlerden, öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde iki farklı bağımsız değişkenler arasındaki farklılaşmayı belirlemek için “Bağımsız Örneklem için T-testi” ve ikiden fazla farklı değişken arasındaki farklılaşmayı belirlemek için “Tek Yönlü Varyans Analizi tukey” testi, sürekli değişkenler ile çocuğa yönelik şiddet duyarlık arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla “Pearson korelasyon” analizleri yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre çocuğa yönelik şiddet duyarlık ölçeği düzeyleri arasında yapılan t testi analizi sonrasında $p < .05$ düzeyinde, anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğretmenlerin ($\bar{x}=51,10$) çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin erkek öğretmenlerden yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlerin yaş değişkenine göre çocuğa yönelik şiddet duyarlık ölçeği düzeyleri arasında yapılan t testi analizi sonrasında $p < .05$ düzeyinde, anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç: Konu hakkında bilim literatürü incelendiğinde çoğunlukla çocuğa yönelik şiddet konusunda özellikle öğretmenlerin bilgi, bilinç ve farkındalık seviyelerinin artırılması maksadıyla yapılacak olan eğitimlerin, seminerlerin öneminin altı çizilmektedir. Çalışmada kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre çocuğa yönelik şiddete duyarlıklarının daha yüksek olduğu söylenebilmektedir. Çocuğa yönelik şiddet konusunda bilinçli olma, farkındalık seviyesi ve duyarlılık seviyesinin artması için öğretmenlerin sorumluluk duygusu ve davranışlarının yükseltilmesi noktasında çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Spor, Çocuk, Çocuğa Yönelik Şiddet

ABSTRACT

MASTER THESIS

EXAMINATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS' VIOLENCE SENSITIVITY LEVELS AGAINST CHILDREN IN TERMS OF SPORTING ACTIVITY AND DIFFERENT VARIABLES

Taner AYKUT

October 2022, 62 Pages

Purpose: It is to examine the differences between the variables by examining the level of sensitivity of teachers to violence against children in terms of different variables.

Method: The study was conducted on 292 teachers. The research questionnaire consists of two parts. In the first part, the Personal Information Form was used to reach the socio-demographic information of the participants. In the second part, the "Scale of Sensitivity to Violence Against Children" developed by Özyürek (2017) was used. The SPSS package program was used to analyze the data obtained in the research, and the significance level was taken at ($p < .05$) level. Among the parametric tests in normally distributed data, "T-test for Independent Samples" to determine the variation between two different independent variables in the level of teachers' violence against children, and "One-Way Analysis of Variance tukey" test to determine the variation between more than two different variables, with continuous variables. Pearson correlation analyzes were conducted to determine the relationship between violence against children and sensitivity.

Findings: It was determined that there was a significant difference at the $p < .05$ level after the t-test analysis between the levels of the violence sensitivity scale against the child according to the gender variable of the teachers participating in the study. It was found that female teachers ($\bar{x}=51,10$) had higher sensitivity levels for violence against children than male teachers. According to the age variable of the teachers participating in the study, it was determined that there was no significant difference at the $p < .05$ level after the t-test analysis between the levels of violence against children sensitivity scale.

Result: When the scientific literature on the subject is examined, it is often underlined the importance of trainings and seminars to be held in order to increase the knowledge, awareness and awareness levels of especially teachers on violence against children. In the study, it can be said that female teachers are more sensitive to violence against children than male teachers. It is thought that studies should be carried out to increase the sense of responsibility and behavior of teachers in order to be conscious about violence against children, to increase the level of awareness and sensitivity.

Keywords: Teacher, Sports, Child, Violence Against Children

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI SAYFASI	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı ve Önemi	3
Araştırmanın Alt Problemleri.....	3
Araştırmanın Hipotezleri.....	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	4
Varsayımlar	4
Terim ve Tanımlar.....	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	6
Öğretmenlik Mesleği.....	6
Öğretmenlik Mesleğinin Nitelikleri	7
Şiddet	7
Şiddet türleri.....	8
Çocuğa yönelik şiddet.....	10
Okulda şiddet.....	13
Spor	15
Sporun faydaları.....	16
Sporun sınıflandırılması.....	18
Okullarda yapılan sportif aktiviteler.....	19
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	21
Yöntem	21

Araştırmanın Modeli	21
Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	21
Veri Toplama Araçları	21
Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği.....	22
Verilerin Analizi.....	22
Araştırmacının Rolü	22
Geçerlilik ve Güvenirlik	22
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	23
Bulgular	23
BEŞİNCİ BÖLÜM	34
Tartışma ve Sonuç	34
Öneriler.....	36
KAYNAKÇA	38
EKLER	44
EK-1. Anketler	44
EK-2. Etik Kurul Kararı.....	46
EK-3. Anket Uygulama İzni	47
ÖZGEÇMİŞ	49

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Tanımlayıcı İstatistik Dağılımı</i>	23
Tablo 2. <i>Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı</i>	24
Tablo 3. <i>Katılımcıların Yaş Dağılımı</i>	24
Tablo 4. <i>Katılımcıların Medeni Durum Dağılımı</i>	25
Tablo 5. <i>Katılımcıların Eğitim Düzeyi Dağılımı</i>	25
Tablo 6. <i>Katılımcıların Aile Yapısı Dağılımı</i>	26
Tablo 7. <i>Katılımcıların Çocuk Sahibi Olma Durumu Dağılımı</i>	26
Tablo 8. <i>Katılımcıların Çocuklarının Cinsiyetleri Dağılımı</i>	27
Tablo 9. <i>Katılımcıların Görev Yapmakta Oldukları Okul Türü Dağılımı</i>	274
Tablo 10. <i>Katılımcıların Sportif Aktivite Yapma Durumları Dağılımı</i>	28
Tablo 11. <i>Katılımcıların Yapmakta Oldukları Sportif Aktivite Türü Dağılımı</i>	28
Tablo 12. <i>Katılımcıların Çocuk Sayısı, Görev Süreleri ve Haftalık Sportif Aktivite Süreleri Ortalamaları</i>	29
Tablo 13. <i>Cinsiyete Değişkenine Göre Katılımcıların Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin T Testi Sonuçları</i>	30
Tablo 14. <i>Yaş Değişkenine Göre Katılımcıların Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin T Testi Sonuçları</i>	30
Tablo 15. <i>Medeni Durum Değişkenine Göre Katılımcıların Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin T Testi Sonuçları</i>	30
Tablo 16. <i>Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Katılımcıların Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin T Testi Sonuçları</i>	306
Tablo 17. <i>Aile Yapısı Değişkenine Göre Katılımcıların Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin T Testi Sonuçları</i>	31
Tablo 18 a. <i>Katılımcıların Çocuklarının Cinsiyeti Değişkenine Göre Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları</i>	31
Tablo 18 b. <i>Tukey HSD Sonuçları</i>	31
Tablo 19. <i>Görev Yapmakta Oldukları Okul Türü Değişkenine Göre Katılımcıların Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin T Testi Sonuçları</i>	32
Tablo 20. <i>Sportif Aktivite Yapma Durumu Değişkenine Göre Katılımcıların Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin T Testi Sonuçları</i>	32

Tablo 21. <i>Katılımcıların Yapmakta Oldukları Sportif Aktivite Türüne Göre Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....</i>	32
Tablo 22. <i>Katılımcıların Çocuk Sayısı, Görev Süreleri ve Haftalık Sportif Aktivite Yapma Süreleri ile Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Arasındaki Korelasyon Analiz Sonuçları.....</i>	33

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. İnsanların Spor Yapma Amaçları.....	17
--	----

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

ÇYŞDO	: Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlılık Ölçeği
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
n	: Birey Sayısı
P	: Farkın Anlamlılık Düzeyi
SPSS	: Statistical Packet for the Social Science
Ss	: Standart Sapma
T	: T Testi Fark Değeri
\bar{X}	: Aritmetik Ortalama

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Şiddet bir bireye zarar vermek amacıyla bir başka birey veya birey grubunun gerçekleştirdiği her türlü faaliyet olarak tanımlanmaktadır (Stein & Miller, 1997). Çocuğa yönelik kasti şekilde ve acı veren, gelişiminde kalıcı zarara yol açacak tüm eylemleri içeren istismar, fiziki, ruhsal veya cinsel içeriğe maruz bırakma uygulamaları şeklinde tanımlanmaktadır (Bilir vd., 1991). Küresel düzeydeki insan hakları aktivistleri, bedensel cezanın yasaklanmasını savunmanın ön saflarında yer aldılar (BM, 2017a). Örneğin, Birleşmiş Milletler 'in 16.2 numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi, 2030 yılına kadar çocuklara yönelik her türlü şiddete son vermeyi amaçlamaktadır (BM, 2017b). Afrika Birliği de aynı şekilde çocukları şiddetten korumayı amaçlamaktadır. Örneğin, Afrika Çocuk Hakları ve Refahı Komitesi, 2020 yılına kadar Afrika'daki ülkelerin eğitim sektöründe şiddet kullanımını yasaklamış olması gerektiğini ve 2040 yılına kadar dünyada şiddet içeren disiplin cezalarına maruz kalan hiçbir çocuğun olmayacağını öngördü (BM, 2017b). Bununla birlikte, şimdiye kadar odak noktası esas olarak yasama yönü olmuştur.

Fiziksel şiddet kullanımı, bir disiplin yöntemi olarak kullanımını haklı kılan sosyokültürel normlarla daha da güçlendirilir. Bu nedenle, özellikle okul ortamında çocukların şiddete maruz kalmalarını azaltmak için acil bir ihtiyaç vardır (Gershoff, 2017). Bu, öğretmenlerin okulda şiddet kullanmasına karşı önleyici yaklaşımlar gerektirir.

Ayrıca, okulda şiddet kullanımı, okuldan kaçınmanın yanı sıra şiddet içeren öğretmenlere karşı kronik korkuya da yol açar (Morton vd., 1982). Tutarlı bir şekilde, okullarda öğretmenler tarafından şiddet, düşük eğitim başarısı ve okula devamsızlık, düşük akademik performans ve artan okulu bırakma oranları ve devamsızlık gibi olumsuz eğitim sonuçlarıyla sonuçlanmıştır (Anppcan, 2011; Gwirayi, 2011).

Bu nedenle, şiddetle ilgili tutum ve davranışları değiştirirken şiddeti önlemeyi amaçlayan müdahaleler, özellikle şiddet kullanımının istisnadan ziyade norm olduğu bağlamlarda bir zorunluluk haline gelmektedir (Gershoff, 2017). Öğretmenler için eğitim yöntemlerini içeren müdahaleler, okulda şiddeti azaltmada başarılı görünmektedir. Öğretmen yetiştirme programları başta olmak üzere okullardaki öğretim programlarının, şiddet içermeyen düzeltici yaklaşımlar çerçevesinde yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Aile, bir çocuğun her açıdan gelişmesi için en iyi ortam olarak tanımlanabilir. Ancak ebeveynlerin birçoğu türlü sebeplerle sahip oldukları çocuklarının gelişimini kötü şekilde etkileyecek hal ve hareketler gösterdikleri görülmektedir. Ebeveynler bazen çocuğunun iyi olmasını ya da terbiyeli bir birey olmasını sağlamak amacıyla, bilerek ya da bilmeyerek evlatlarına şiddet göstermekte, evlatlarının fiziksel, psikolojik, zihinsel ve toplumsal gelişimlerini kötü etkilemekte ve istenilen türde bir kişi haline gelmelerine sebebiyet vermektedirler. Öte yandan, çocukken dolaylı veya doğrudan şiddet görmüş olanların ileriki hayatlarında şiddet gösterme ve şiddete meyilli olma ihtimallerinin de şiddet görmemiş çocuklara nazaran yüksek olduğu sonucuna yapılan araştırmalar neticesinde ulaşılmıştır (Hökelekli, 2007). Şiddete meyilli olmalarının sebebi, aile ya da toplumun belli kesimlerinde bu tip sahnelere şahitlik edilerek kavranılmasıdır. Şiddet hareketlerinin ortaya çıkmasında pay sahibi olan etkenler genellikle kültürel, sosyal ve kişisel etkenler şeklinde olduğu bilinmektedir. Bu tip farklı etmenlerle meydana gelen şiddet tutumlarını, kişinin içinde bulunduğu çevre tarafından aldığı reaksiyonlar biçimlendirmektedir (Sezer, 2008). Bundan dolayı, bir çocuğun ailesel ya da çevresel her türlü şiddet tutumundan uzak yetişmesi önem arz etmektedir.

Şiddet, birine zarar vermek amacıyla, bir birey veya topluluğun göstermiş olduğu her türlü hal ve hareketler olarak tanımlanabilir. Çocuğa yönelik şiddet ise her zaman farkında olmadan yapılan hareketler değil ayrıca çocuğa acı hissi veren, çocuğun fiziksel, ruhsal ilerlemesinde kötü sonuçlara sebebiyet verebilecek hal ve hareketleri içinde bulunduran fiziksel, cinsel, istismar ve duygusal şiddet tarzında ortaya çıkabilmektedir (Çakmut, 2016). Çocuğa yönelik şiddetin ne denli yaygın bir tutum olduğu, 96 ülkeyi kapsayan bir bilimsel makalenin sonuçlarında gözler önüne serilmiş ve ilk çocukluk çağından ergenliğe kadar olan bireylerin yarısından fazlasının cinsel, duygusal ve fiziksel şiddete maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çocuklara yönelik şiddet tutumunun yaygın olmasına rağmen, maruz kalınan şiddetin üstü örtülmüş veya var olandan çok daha az bir kısmı kayıtlara geçmiştir (WHO, 2016). Öte yandan Türkiye’de yapılmış olan bir çalışmada; çocuğa terlik atmak, yüzüne veya vücudunun herhangi bir bölümüne tokat atmak, kulağını ve saçını çekmek gibi davranışların Türk toplumu tarafından olağan bir davranış kabul edildiği sonucuna varılmıştır (AÇD, 2014).

Şiddet, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından, “fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması” durumu olarak tanımlanmaktadır. World Health Organization (2002). Şiddet başka bir anlamıyla kişilere ve

nesnelere gösterilen düşmanlık ve öfke duygusunun, yıkıcı olarak ortaya çıkmasıdır (Budak, 2003).

Hukukçular şiddet hareketleri için “İnsanın, benzerlerine karşı giriştiği, onlarda önemli ya da önemsiz hasarlar veya yaralar oluşturan, saldırganlık ve hoyratlık ifade eden hareketlerdir” açıklamasında bulunmaktadır. Bu tanım; şiddet ile kalıcı bedensel hasar yaratan güç kullanımı arasındaki bağı vurgulamaktadır (Polat, 2016).

Türkiye’de yapılan bilimsel çalışmalarda okullarda saldırganlık ve şiddet olaylarının azımsanmayacak düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. (Öğülmüş, 1995; Pişkin, 2003; Kepenekçi & Çinkır, 2003; Durmuş & Gürkan, 2005; Yavuzer ve ark., 2009). Özcebe ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmada (2006) Ankara’da rastgele seçilmiş üç lisede son üç aylık süre zarfında, öğrencilerin %16,1’inin şiddet gördüğünü, %8,8’inin şiddet bizzat şiddet hareketleri sergilediğini, %20,6’sının hem şiddet görüp hem de şiddet hareketleri sergilediğini ve herhangi bir sebepten ötürü öğrencilerin şiddet tutumlarıyla karşı karşıya kalma ihtimallerinin %45,5 olduğu sonucuna varmışlardır. Bu oranlar hiç de azımsanmayacak düzeydedir. TBMM Araştırma Komisyonu Raporuna (2007) göre, 2006-2007 eğitim-öğretim döneminde araştırmanın yapıldığı tarihten önceki üç ay içinde ortaokul düzeyinde eğitimlerini sürdüren öğrencilerin %22’sinin fiziksel şiddet ile, %53’ünün sözel şiddet ile, %26,3’ünün duygusal şiddet ile ve %15,8’inin cinsel şiddet ile karşı karşıya kaldıklarını gözler önüne sermişlerdir. Dahası öğrencilerin %35,5’inin fiziksel uyguladığı, %48,7’sinin sözel şiddete başvurduğu, %27,6’sının duygusal şiddet uyguladığı ve %11,7’sinin cinsel şiddet uyguladığı sonucuna varmışlardır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, Erzurum ilinde il ve ilçelerde görev yapmakta olan ilkököl öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin sportif aktivite ve farklı değişkenler açısından incelenerek, değişkenler arasında farklılık olma ve sürekli değişken ile ilişki durumları tespit edilerek öneriler sunulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Alt Problemleri

İlkokul Öğretmenlerinin Çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde;

- Cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Yaş değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?

- Aile yapısı değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Çocuk sahibi olma değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Çocuklarının cinsiyeti değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Görev yapmakta oldukları okul türü değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Sportif aktivite yapma değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Yapmakta olduğu sportif aktivite türü değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır?
- Çocuklarının sayısı arasında ilişki var mıdır?
- Görev süreleri arasında ilişki var mıdır?
- Haftalık yapmakta oldukları sportif aktivite süreleri arasında ilişki var mıdır?

Araştırmanın Hipotezleri

İlkokul Öğretmenlerinin Çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde;

H₁ Cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Yaş değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Aile yapısı değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Çocuk sahibi olma değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Çocuklarının cinsiyeti değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Görev yapmakta oldukları okul türü değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Sportif aktivite yapma değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Yapmakta olduğu sportif aktivite türü değişkenine göre anlamlı farklılık vardır

H₁ Çocuklarının sayısı arasında ilişki vardır

H₁ Görev süreleri arasında ilişki vardır

H₁ Haftalık yapmakta oldukları sportif aktivite süreleri arasında ilişki vardır

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın evrenini, Türkiye’de Erzurum ili ve ilçelerinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında görev yapan, ilkokul öğretmenleri oluştururken örnekleme ise rastgele yöntemlerle seçilmiş 124 erkek ile 168 Kadın toplamda 292 oluşturmaktadır. Araştırma için toplanan verilerin geçerlilik süresi anketin uygulandığı zaman dilimi ile sınırlandırılmıştır.

Varsayımlar

- Araştırma da ana kütle yi temsil edecek yeteri kadar örnekleme ulaşılmıştır.
- Katılımcılar anketleri bilinçli olarak doldurmuşlardır.

- Araştırmanın amacına yönelik uygun ölçekle kullanılmıştır.

Terim ve Tanımlar

Öğretmen: Öğretmenler öğrenme aracıdır, okuldaki sınavları gerçekleştiren, öğrencilerin disiplini sağlayan okuldaki öğrencilerin ahlaklarının savunucusudur. Bu görevler öğretmene mesleği ile ilgili verilen sorumluluklardır (Balcı, 1991).

Şiddet: Şiddet; tehdit, işkence, vurma, terör, darbe, şantaj gibi tüm davranışları kapsamaktadır. Fiziksel saldırı uygulanan şiddet hemen ayırt edilir. Kurallara uyulmaması olarak değerlendirilirse genel olarak her şey şiddet sayılabilir (Polat, 2017).

Spor: Bireyin fiziksel aktivite ve zihinsel gelişimini, ruhsal ve sosyal becerilerini geliştiren ve bu aktivitelerin belirli kurallarla yarışma amaçlayan eğitici ve eğlenceli vakit geçirilen faaliyetlerdir (İnal, 2003).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Öğretmenlik Mesleği

Eğitim sisteminin ilk amacı bir ülkenin nitelikli insan gücünü ilerletmek ve halkına yurttaşlık eğitimi almalarını sağlamaktır. Bu amacı başarmak için bütün eğitim sistemi, tamamlayacağı insan şeklini, sahip olduğu öğretim felsefesi ve insan gücü politikası doğrultusunda belirleyerek eğitim tekniklerini bu hedefe göre planlanmaktadır (Karagözoğlu, 2003). Eğitim toplumsal kuralların başında gelmektedir. Tüm toplumların temel sorunlarının başında eğitim gelmektedir. Bu sorunun en önemli karakteri öğretmenlerdir (Battal, 2003).

Öğretmenler öğrenme aracıdır, okuldaki sınavları gerçekleştiren, öğrencilerin disiplini sağlayan okuldaki öğrencilerin ahlaklarının savunucusudur. Bu görevler öğretmene mesleği ile ilgili verilen sorumluluklardır (Balcı, 1991).

Eğitim sisteminin en önemli unsuru öğretmenlerdir. Eğitim ve öğretimde amaçlar çok iyi belirlense de dersin konusu içeriği doğru organize edilse de bu hedeflere sahip olan öğretmenler olmazsa eğitimde istenilen sonuca ulaşmak mümkün değildir (Sünbül, 2001).

Öğretmenler, eğitim sisteminin temel taşıdır. Bir ülkenin gelişmesinde, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında, kişilerin sosyalleşmesi ve toplumsal hayata hazırlanmasında, toplumun kültür ve değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında öğretmenlerin başrolü oynamaları beklenmektedir (Özden, 1999).

Eğitimin ilk amaçlarından birisi öğrencilerin yaşadıkları toplumun ve toplumun bağlı olduğu gelişen dünyanın bir parçası olmak ve çağın gerektirdiği bilgi ve hünere ayak uydurmaktır. Kişilerin değişen dünyaya ayak uydurması için iyi bir şekilde eğitim almaları gerekmektedir. Bunu gerçekleştirmek için iyi bir eğitim sisteminin yanında nitelikli öğretmenler gerekir. Fakat sadece nitelikli öğretmenler yeterli değildir. Nitelikli öğretmenler ne kadar önemli olsa da öğretmen kadrolarının ülke düzeyinde verimli, etkin, dengeli olarak yayılmaları çalışma ve hayat şartlarının iyileşmesi için çok önemlidir (Dilaver, 1996).

Eski çağlardan beri uğraş alanı olan öğretmenlerin toplumda meslek olarak görülmesi tarihsel açıdan yeni bir süreçtir. Öğretmenliğin meslek olarak görülmesi eğitimin herkes tarafından bir bilim dalı olması etkili olmuştur. Bu anlamda öğretmenlerin bilgiye ve beceriye sahip olması gerekir (Erden, 1998).

Öğretmenlik Mesleğinin Nitelikleri

İyi bir öğretmenin nitelikleri, eğitimden neler beklediği ile ilgilidir. Günümüz bilgi çağında iyi bir öğretmeni nitelendirecek olursak;

- Halkın milli, ahlaki, kültürel, sosyal ve tarihi değerlerini koruyup ve geliştiren,
- İnsan haklarına, millî demokratik, lâik, sosyal ve hukuk devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve gereklerini yerine getiren,
- Zihinsel, fiziksel, ahlaki bakımdan sağlıklı şekilde iyileşmiş bir karaktere sahip olan,
- Öğrencilerin ve gençlerin psikolojik, biyolojik ve sosyal hayatını gelişmesi için çabalayan,
- Eğitim ve öğretim tekniklerini kişisel gelişmeyi gerçekleştirecek biçimde uygulayan,
- Okul derslerini düzenli şekilde planlayan ve uygulayan,
- Öğrencilerin dinleme, anlama ve anlatma yeteneklerini geliştiren,
- Öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştiren araç- gereçlerden ve tüm kaynaklardan yararlanan
- Öğrencinin akademik teşvik seviyesini artıran,
- Öğrencilere özgür bir kişilik kazandıran (Yetim & Göktaş, 2004)

Şiddet

Şiddet, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından, “fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması” durumu olarak tanımlanmaktadır. World Health Organization (2002). Şiddet başka bir anlamıyla kişilere ve nesnelere gösterilen düşmanlık ve öfke duygusunun, yıkıcı olarak ortaya çıkmasıdır (Budak, 2003).

Hukukçular şiddet hareketleri için “İnsanın, benzerlerine karşı giriştiği, onlarda önemli ya da önemsiz hasarlar veya yaralar oluşturan, saldırganlık ve hoyratlık ifade eden hareketlerdir” açıklamasında bulunmaktadırlar. Bu tanım; şiddet ile kalıcı bedensel hasar yaratan güç kullanımı arasındaki bağı vurgulamaktadır (Polat, 2016).

Şiddeti en çok yaşayan gruplar: çocuklar, kadınlar ve yaşlılardır. Bu anlamda kişiye uygulanan şiddet aile içinde yaşanan şiddet adı altında toplanır. Fakat kişiye uygulanan şiddet kolektif şiddeti tetikleyen bir faktördür. Sonucunda meydana gelen zararlar da bireysel perspektiften, kişinin yaşamış olduğu olay üzerinden değerlendirilmektedir (Polat, 2016).

Şiddet; tehdit, işkence, vurma, terör, darbe, şantaj gibi tüm davranışları kapsamaktadır. Fiziksel saldırı uygulanan şiddet hemen ayırt edilir. Kurallara uyulmaması olarak değerlendirilirse genel olarak her şey şiddet sayılabilir (Polat, 2017).

Tanımlardan anlaşıldığı üzere şiddet hiç sınır tanımayan eylemin en kötü halidir. Şiddet kişinin korkusunun, benciliğinin gururunun en kötü tepkisidir. Kendisini korumayacak olan veya başkası tarafından korunmayacak bir kişiye uygulanan fiziksel güç; kasıtlı olarak zarar veren ya da bir insanı yok eden eylemlerin özelliğidir. Şiddeti uygulayan kişiler gözleri hiçbir şey görmeden ulaşmak istedikleri hedefe engel olduğunu düşündükleri her insana veya her nesneye kasıtlı olarak zarar veren ve hedeflerine ulaşmak için engel olan kişilere isteklerini yaptırmak için gerçekleştirirler (Kuçuradi, 2007).

Şiddetin türleri; kişinin kendisine uyguladığı şiddet, kişilerin birbirlerine uyguladığı şiddet ve ortaklaşa şiddet olarak ayrılmaktadır. Kişinin kendisine uyguladığı şiddet tanımında intihar, intihara teşebbüs ve kasıtlı yapılan yaralamalar vardır. Kişilerin birbirine uyguladığı şiddetin içinde özellikle çocuklara, eşe, yaşlılara uygulanan aile içinde olan şiddet, tanıdık kişilere veya yabancı kişilere uygulanan şiddet vardır. Ortaklaşa şiddet yani gruplar arası şiddet kavramının içinde ekonomik, politik ve sosyal şiddet tanımları vardır (Conway, 2004).

Şiddet türleri.

Şiddeti sınıflarına göre ayırma yaptığımız zaman şu alt başlıklar karşımıza çıkmaktadır.

1. Fiziksel şiddet
2. Cinsel şiddet
3. Duygusal şiddet
4. Ekonomik şiddet
5. Siber şiddet

Fiziksel şiddet.

Fiziksel şiddet en çok belirlenen ve gözlenen şiddettir. Fiziksel güç kullanılarak karşısındaki insanı hırpalamak, vurmak, dövme fiilleriyle fiziksel şiddet ölümle sonlanan olaylara neden olabilir. Fiziksel şiddet dayaktan çok daha fazlasını içerir. Bu şiddet türü çok fazla dramatik şeylere yol açabilir. Küçük bir el hareketiyle başlar ve farklı aletlerin kullanıldığı olaylara yol açar. Fiziksel istismara uğrayan kişilerin sağlığını olumsuz yönde etkileyen ve vücudun da çeşitli izler bırakan ve yaralanmaların olması şeklinde yorumlanır (Neugebauer, 2000).

Cinsel şiddet.

Şiddet ve Sağlık Konusundaki Dünya Raporu'nda cinsel şiddet, istemeyerek cinsel bir fiil gerçekleştirmek, kullanmak istenmeyen cinsel sözler söylemek, cinsel anlamda yaklaşmak, ve cinsel tekliflerde bulunmak veya kişiyi ticari amaçla cinsel olarak kullanmaya yönelik her şeyi kapsayan zorlanan kişi ile fail arasındaki ilişki ne olursa olsun zorlanan kişinin kendi alanında evinde ya da iş yerinde sınırlı kalmaksızın her türlü koşulda kişinin cinselliğine karşı dolaylı veya direkt, zorlamayla yapılan cinsel bir eylemi içermektedir (WHO, 2002).

Duygusal şiddet.

Şiddet türlerinin içindeki duygusal şiddet hayatta karşılaşılan en sık tiplerden birisidir. Duygusal şiddetin kaynağında kişinin yaşamış olduğu psikolojik travmalar yer alır. Özellikle çocuklarda, kadınlarda ve yaşlılarda çok büyük yıkımlara neden olabilir (Sadock ve ark., 2005). Duygusal şiddete neden olan başlıca davranışlar reddetme, tek başına bırakmak, yıldırma, suça yöneltme, duygusal tepki vermeyi reddetme, aşağılama, kendi çıkarına kullanma, vaktinden önce yetişkin rol verme gibi şeylerdir.

Ekonomik şiddet.

Ekonomik şiddet, kadının birey olarak ekonomik açıdan özgürlüğünün elinden alınmasıdır. Ekonomik kaynakların ve paranın kadın üzerinde bir yaptırım, tehdit ve kontrol aracı olarak düzenli bir şekilde kullanılmasıdır. Ekonomik şiddet davranışları; kadının çalışmasına, düzenli bir iş tutmasına engel olmak, ailenin ekonomik ihtiyaçlarını karşılamamak, kadının iş yaşantısında ilerlemesine yardımcı olabilecek fırsatları değerlendirmesine engel olmak, çok kısıtlı harçlık verip bununla yapılması mümkün olmayan şeyler istemek ve gerçekleşmediğinde olay çıkarmak, çalışmasını reddedip kadının gelirini harcamak, evi zaman zaman terk ederek giderlerle hiç ilgilenmemek gibi şekillerde ortaya çıkmaktadır (Polat, 2016).

Siber şiddet.

21. yy. teknoloji çağıdır. Bu nedenle teknoloji, özellikle bilişim teknolojisi, günlük yaşamımızda vazgeçilmez olmuştur ve neredeyse tüm insanların hayatına girmiştir. Yalnızca internet kullanımı değil aynı zamanda sanal oyunlar, internet alışverişleri, sanal sitelerden yapılan bilgi paylaşımları da giderek artmaktadır. Kişiler cep telefonu, bilgisayarlar, dijital kameralar sayesinde bilişim teknolojisini çok fazla kullanmakta ve bilgiye çok kolay bir şekilde ulaşmaktadırlar (Rosado, 2018). Siber şiddet fiilleri iki ana bilişim teknolojisiyle yapılmaktadır. Bunlardan birincisi bilgisayar yoluyla saldırganın sürekli anında mesaj göndermesi, uygunsuz olan taciz mesajı, iftira ve hakaret içeren mesajlar göndermesi veya uygun olmayan internet

siteleri kurarak bunları yayınlamasıdır. İkincisi ise kişiye rahatsız edici mesajları cep telefonuyla göndermesidir (Atalay, 2020).

Şiddete maruz kalan kişileri şu şekilde sınıflara ayırabiliriz.

1. Çocuğa yönelik şiddet
2. Flört şiddeti
3. Kadına yönelik şiddet
4. Kardeşler arası şiddet
5. Akranlar arası şiddet
6. Yaşlıya yönelik şiddet

Çocuğa yönelik şiddet.

Çocuklara yönelik şiddet çeşitleri içerisinde çok büyük zararı olan; gizli kalan ve ortaya çıkmayan şiddettir. Şiddet çocukların gelişimini engeller. Buna genel olarak çocuk istismarı denilir. Çocuk istismarları 0-18 yaş grubunda olan kişilerin, çocuğun kendisine bakmakla yükümlü olan kişi veya kişiler tarafından zarar veren, kaza-dışı ve önlenabilir bir davranış görmesi çocuk istismarıdır. Çocuğa yönelik şiddet fiziksel ve psikolojik gelişimini sağlıklı yönde etkiler. Aynı zamanda toplumun değerleri dışında kalan davranışlar şeklinde tanımlanır (Polat, 2007).

Sorumluluk ve şiddete duyarlılık kelimelerinin birbirleriyle ilişkisi olup olmadığına bakılmak istenirse öncelikle şiddeti uygulayan kişilerin davranışlarına hal ve hareketlerine, psikolojik durumuna bakılması gerekir. Çünkü şiddet uygulayan kişiler hiçbir olayın sonucunda kendilerini sorumlu tutmazlar (Tarhan, 2017). Örnek verecek olursak şiddet gösteren kişiler karşılarındaki insanları suçlama, yaptıkları eylemleri inkâr etme, yalanlama gibi çeşitli davranışlar gösterirler.

Böyle insanlar yalan söyleyerek şiddet uyguladıklarını inkâr etmeye, inkar ederek şiddet uyguladıklarını ortadan kaldırmaya, başkalarını suçlayarak şiddetin sorumluluğunu başkalarına yüklemeye çalışırlar (Akın ve ark., 2012).

Çocuk şiddeti 4 temel grupta incelenmektedir.

1. Fiziksel şiddet
2. Cinsel şiddet
3. Duygusal şiddet
4. İhmal

Fiziksel şiddetin en derin anlamıyla çocuğun kaza dışı yaralanması şeklinde tanımlanır. En sık rastlanılan fiziksel şiddet dövme şeklidir. Vücutta fiziksel hasara neden olan ekimozların, kırıkların, yanıkların ve benzeri her türlü lezyonların ortaya çıkmasına yol açan istismar” fiziksel istismardır. Fiziksel istismar çocuğa bilerek ve isteyerek yaralanması ve örselenmesidir (Polat, 2007).

Fiziksel şiddete maruz kalan çocuklarda bazı davranışsal belirtiler gözlenmektedir. Bunlar:

- Düşük öz saygı
- Okul başarısızlığı
- Okul aktivitelerine katılma azlığı
- Bir yetişkin dokunmasından korkma
- Eve gitmekten korkma
- Çekingen olma
- Sigara, ilaç ve alkol bağımlılığı

Şiddetin en kötü düşüncesi, şiddetin olağan bir şey olduğunu iddia etmek ve normal bir şeymiş gibi davranmaktır. Herhangi bir sosyal olay normal bir durum olarak kabul görürse bu olayın halk arasında değiştirilmesi çok zor bir hal alır. Şiddet kişinin kendini karşıdaki tehlikelerden koruma güdüsünün bir yan ürünü olarak düşünülebilir (Akpolat & İnci, 2012). Fakat çocuğa şiddet durumunun bununla pek ilgisi yoktur. Çünkü çocuklar kendilerini korumak için şiddete başvurmazlar. Onları koruyan kişinin merhametine ve güvenine sığınır. Çocuğa gösterilen şiddet hiçbir zaman olağan bir şey gibi karşılanmamalıdır. Aksine bu olayla karşılaşan kişiler, komşular, öğretmenler hemen yetkili kurum ve kuruluşlara başvurmaları gerekmektedir. Fiziksel şiddete uğrayan çocuğu güven altına almaları gerekmektedir. Burada en büyük rol öğretmenlere düşmektedir. Şiddet gördüğünü düşündüğünü çocukları gözetim altına almalı, psikolojik, fiziksel tavrılarını takip etmeli ve çocukların vücutlarında herhangi bir yara, iz, leke vb. şeyler görürse çocukla iletişim kurmalı bunun nasıl gerçekleştiğini öğrenmeli ve çocuk şiddete uğramışsa hemen yetkililere bildirmelidir.

Günümüzde bilinçli anne, baba oranları eskiye nazaran artmaktadır. Ebeveynler çocuklarının en iyi şekilde eğitim almalarını istemektedirler. Çocukların eğitim hayatındaki önemli bir yeri öğretmenler almaktadır. Öğretmenlerinin çocuğa verimli olması hem sosyal hayata hem de bilime en iyi şekilde hazırlamaları gerekmektedir. Eğer çocuklara şiddet uygulayan kişi öğretmenleri olursa çocuk okula gitmek istemez ve derslere konsantre olamaz. Bu durumu ebeveynlerin çok iyi bir şekilde takip etmeleri gerekmektedir. Öğretmenleri

tarafından fiziksel şiddete uğrayan çocuklar fark edildiği zaman ebeveynlerin hemen yetkililere başvurması gerekmektedir.

Cinsel şiddet.

Psikolojik gelişimini tamamlamayan ve yaşı küçük olan kız veya erkek çocuklara bir yetişken tarafından cinsel amaçlar için kullanılmasıdır. Bir yetişkinin cinsel doyumunu için çocukları kullanması istismardır. Genital bölgeleri elleme, teşhircilik, röntgencilik, ırza geçmeye kadar tüm uygunsuz davranışlar istismara girer (Polat, 2007).

Çocuklarda cinsel şiddet prevalansını ölçmek için birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların sonuçlarına bakıldığında çok büyük farklılıklar gözlemlenmiştir. 21 ülkeden yayınlanmış 39 prevalans çalışmasının sonuçlarının değerlendirildiği bir derlemede kadınlar için oran 0 ile %53, erkekler için 0 ile %60 arasında değişmektedir (Pereda ve ark., 2009). 1999 yılında yapılan başka bir çalışmada bu oranlar kadınlar için %2 ile %62, erkeklerde ise %3 ile %16 arasında olarak belirlenmiştir (Vogeltanz ve ark., 1999). Oranlarda böyle bir farklılık görülmesinin sebebi utanç, suçluluk gibi hislerden dolayı vakaların bildirilmemesi, saklanmasıdır (Girardet ve ark., 2002). Ülkemizde ise yapılan araştırmalarda cinsel istismar oranı %10,7 bildirilmiştir (Zoroğlu ve ark., 2001). Çocuklarda cinsel istismara uğramış kişiler cinsiyetlerine göre farklılık gösterir. Kızlar erkeklerden 3-10 kat daha fazla etkilenir. Bulunan olguların %80-95'inde fail 20-40 yaşları arasında, kurban tarafından tanınan, evli ve çocuklu erkeklerdir (Aksoy ve ark., 2014).

Duygusal şiddet.

Çocukların ve gençlerin psikolojilerini olumsuz etkileyen durum ve davranışlara maruz kalarak veya ihtiyaç duydukları ilgiyi, sevgiyi ve bakımlarını karşılamayarak toplumsal ve bilimsel standartlara göre psikolojik sorunlara maruz kalma durumlarıdır. Bu davranışlar; yaş, statü, bilgi, konumu gibi özellikleri ile çocukların ve gençlerin üzerinden etki sahibi olan kişiler tarafından gösterilir (Polat, 2007).

İhmal.

Çocuğa bakmakla sorumlu olan kişinin sorumluluğunu yerine getirmemesi, fiziksel veya duygusal olarak çocuğu ihmal etmesidir. Yeme- içme, giyme, tıbbi ihtiyaçlar, duygusal ve psikolojik ihtiyaçlar, yaşam koşulları için gerekli olan ilgiyi göstermeme uygulamam şekli olarak tanımlanabilir. Fiziksel ve psikolojik gelişiminde gerilik olan, eğitim ihtiyaçları karşılanmayan, gerekli sağlık hizmetlerinden yararlandırmayan çocukta ihmal görülmektedir (Polat, 2007).

Şiddetin çocuklar üzerinde etkisi çok büyüktür ve çok fazla çocuk şiddetten etkilenmektedir. Dünya Sağlık Örgütüne göre, dünyada 15 yaş altında 40 milyon çocuk, sağlık hizmeti veya psikolojik/sosyolojik hizmet gerektiren şiddete maruz kalmaktadır (Runyan & Zolotor, 2011).

Okulda şiddet.

Hayatın her alanında şiddetin birçok türüyle karşılaşırız. Karşılaştığımız bir şiddet türü de okullarda eğitim kurumlarında görülen şiddettir. Okullarda şiddet durumu sadece bizim ülkemizde görülmemektedir. Okullarda şiddet oranı tüm dünyada son yıllarda daha fazla bir artış görülmektedir. Eğitim kurumlarında görülen şiddet hem eğitim-öğretimi hem de öğrencilerin psikolojik sağlığını kötü yönde etkilemektedir (Terzi, 2007).

Okulda şiddeti uygulayan kişi öğretmenler is bu büyük bir sorun teşkil etmektedir. Öğretmenlerin sınırlarına hâkim olmaları, öğrencileri onları ne kadar sınırlendirirse sınırlendirsın kendilerine hâkim olmalı ve karşısındakinin çocuk olduğunu unutmamalıdır. Fiziksel ve duygusal şiddet uzak durmaları gerekmektedir.

Okuldaki şiddet öğrenciler arasında yaşanıyorsa bu duruma öğretmenlerle birlikte okul yönetimi müdahale etmelidir. Şiddeti uygulayan öğrencinin ailesiyle görüşmeli ve çocuğun psikolojik sıkıntısı öğrenilmelidir. Şiddeti ailesinden gören kişilerde bu durum daha çok görülmektedir.

Fiziksel yaralanma, psikolojik başlı ve eşyalara zarar verme gibi birçok şiddet davranışları okuldaki şiddete örnek verilebilir. Bu olayların ileri boyutu cinayet, silah kullanma, cinsel taciz, sözlü tehdit, okul yolunda fiziksel veya lafla taciz şeklindedir (Astor & Meyer, 2001).

Çocukların okula başlamasıyla birlikte vaktinin çoğunu okulda geçirmeye başlar, okul eğitimle birlikte çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal ve psikolojik gelişmesinin ilerleyeceği gibi karşılaşacağı problemlerin üstesinden gelmeyi öğretmektedir (Yeşilyaprak, 2020). Aynı zamanda çocukların sosyalleşmesi için ve topluma düzgün bir vatandaş olarak yetişmesi için okullar çok önemlidir (Aküzüm & Oral, 2015). Fakat okullar bazen de fiziksel ve psikolojik ceza terbiye, disiplin, yöntemi olarak görülmektedir. Türkiye’de yapılan bir araştırmada; 7-18 yaş arasındaki çocukların yarısının duygusal ve fiziksel şiddete, yaklaşık %5-10 arasının cinsel şiddete tanık ve maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Çocuklar yaşamış oldukları istismar durumlarını atlatmak için müzik dinlemek, kitap okumak, arkadaşlarıyla vakit geçirme gibi çeşitli etkinliklere başvurulduğu bilinmektedir. Çocukların istismarla karşılaştıktan sonra okul yöneticilerine ve öğretmenlerine başvurma oranı

%20 dir. Okuldaki öğretmenlerine ve rehberlik danışmanlarına başvuran öğrencilerin %90 nının olumlu sonuç aldığı bildirilmiştir (SHÇEK & UNİCEF, 2010).

Çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimini olumsuz yönde etkileyen ve ortaya çıkmamış, gizli kalmış durumlarda öğretmenlerin duyarlılıkları büyük bir önem taşımaktadır. Böylece okullarda şiddete yönelik önemli çalışmalar yapılması ve uygulanması gerekmektedir olabilmektedir (Savi Çakar, 2019; Uzbaş, 2009).

Flört şiddeti.

Flört; sosyal iletişimi olan ve ilişki içinde olan ya da ilişkilerini sonlandırmak isteyen ya da ilişkilerini ileri boyuta taşıyan resmi bir boyut kazandırmak isteyen yani evlilik, nişanlılık, birlikte yaşamak gibi devam eden ilişki türüdür (Straus, 2004). 1989'da yapılan bir çalışmaya göre flört şiddeti; flört ilişkisinde partnere karşı, acı verici veya yaralayıcı fiziksel veya psikolojik güç ve tehdit kullanımını içeren söz, mimik ve davranışların tümü şeklindedir (Sugarman & Hotaling 1989).

Kadına yönelik şiddet.

İnsan haklarını ihlal diyebileceğimiz, cinsiyet ayrımcılığına dayanan şiddet türlerinden birisi kadına yönelik şiddettir. Kadına yönelik şiddet önemli bir sağlık sorunudur. Günümüzde bu tanım yaygın olarak kullanılmaktadır. Fakat bu yaklaşım araştırmacılar tarafından tartışılmış konu ile ilgili olumsuz kritikler sunulmuştur. Kadına yönelik tüm şiddet türleri cinsiyet ayrımcılığından kaynaklandığı ve kadınlara uygulanan şiddetin insan haklarının ihlali günümüzde benimsenmiştir. Güncel haberlere bakıldığında zaman kadına yönelik şiddeti engellemek için çeşitli politikalar, eylemler, düzenlemeler ve yasalar geliştirilmektedir (Salaçin ve ark., 2011).

Kardeşler arası şiddet.

Şiddet türleri içerisinde aile içinde meydana gelen ve çok sık görülen bir şiddet türüdür. Fakat bu konuya ilişkin literatürde çok fazla çalışma yapılmamıştır (Polat & Güldoğan, 2016). Kardeşler arasında anlaşamamazlık ufak tefek tartışmalar sık sık görülür fakat bunun şiddet olması için fiziksel olarak zarar verici ve kasıtlı olarak yapılması gerekmektedir. Kardeşler arasındaki şiddet ileri boyutta olmamak kaydıyla normal görülebilir ve bunun çocukların gelişimin özelliği olarak kabul edilebilir. Bu davranışların masum ve zararsız olduğu ileri sürülmüştür (Kiselica & Morrill, 2007).

Akranlar arası şiddet.

Akran şiddeti son zamanlar gündeme sıklıkla gelmektedir. Bu şiddet türü çocukların kendi aralarında göstermiş olduğu şiddet türüdür. Fiziksel şiddet göstererek veya yaş farkından dolayı üstünlük göstermeden kaynaklanan durumdur. Akranlar arası zorbalık, çocukların birbirlerine şiddet uygulamasıdır (Bryce & Humes 2003).

Yaşlıya yönelik şiddet.

Yaşlılara uygulanan şiddetin meydana gelişi mağdur ve saldırganın yakınlık derecesi, gösterilen şiddet biçimi gibi çok fazla faktöre bağlı olarak görülür (Sani ve ark., 2018). Yaşlılar çocuklar gibi kendilerini koruyamadıkları gibi şiddet gördüklerinde bunu saklamaya meyillidirler. Yaşlılarla ilgilenen kişilerin sorumlulukları çok fazladır. Fakat oldukça sabırlı olmaları gerekmektedir. Herhangi fiziksel veya psikolojik şiddet onları oldukça derinden etkilemektedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2002: 3) yayınlamış olduğu “Duyulmayan Sesler” raporunda yaşlıya yönelik ihmal ve şiddeti 5 farklı başlık altında toplamıştır. Bunlar; ihmal ve istismar, fiziksel şiddet, sözel, duygusal ya da psikolojik şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddettir.

Spor

İnsanlar var olduğundan beri hayatlarını devam ettirmek için avlanıp, savaşa hazırlık yapmışlardır. Avcılık yaparken farkında olmadan bireysel antrenman yapmışlardır. Günümüzde ise insanlar sporu ruhsal ve bedensel sağlıklarını iyileştirmek için yaparlar.

Spor, kişinin ruh haline iyi gelen psikolojik ve fizyolojik açıdan kendini iyi hissetmesini sağlayan, toplum içerisindeki davranışlarını düzenleyen, zihinsel ve motorik zekasını geliştiren, sosyal bir olgudur. Spor kişinin fikir ve ruh sağlığını bedenlen gelişmesini ve sosyalleşmesini sağlar (Yetim, 2015).

Spor kişinin yeteneklerini güçlendiren, belirli kuralları olan serbest zamanlarda yapılan takımlı, bireysel şeklinde gerçekleştirilen aynı zaman da bireyin tüm zamanını buna ayırdığı yani meslek edindiği; kişinin psikolojik ve fiziksel gelişimini sağlayan toplumda sosyalleşmeyi sağlayan kültürel bir olgudur (Atasoy & Kuter, 2005).

Bireyin fiziksel aktivite ve zihinsel gelişimini, ruhsal ve sosyal becerilerini geliştiren ve bu aktivitelerin belirli kurallarla yarışma amaçlayan eğitici ve eğlenceli vakit geçirilen faaliyetlerdir (İnal, 2003). Spor yapan kişiler kadar izleyicilerine de heyecan veren ve izleyicilerle sporcular arasında bir bağ kuran etkinliktir. Genelde yarışma olarak gerçekleşen

fiziksel aktivite bütünü olan spor, iş hayatında da verimliliği artırır ve kişisel gelişime ve sosyalleşmeye katkı sağlar (Özer, 1990).

Spor eğitimi doğru ve sağlıklı şekilde öğrenilmelidir. Bu eğitimin toplumda yaygınlaşması gerekmektedir. Doğru şekilde yapılan spor izleyenleri tarafından özenilir ve spordaki bozulmaların önüne geçilir. Sporun doğru yapılması için doğru eğitim verilmesi ve spor kültürünün sağlam olması için oldukça önemlidir (Erdemli, 2008).

Spor yalnızca beden eğitimi için veya fiziksel sağlığımız için gerekli olan bir şey değildir aynı zamanda ahlaki psikolojik açıdan iyi hissetmemiz için oldukça önemlidir. Spor bir yaşama biçimidir. Sporu yaşam biçimi olarak benimsendiği takdirde tüm hayatımızda yer alır ve alması gerektiği değeri alır. Spor kişileri hep olumlu olmaya yöneltir. Başkalarıyla tartışmaya kendini üstün görme ahlaksız gibi kavramlardan kişiyi uzak tutar (Erdemli, 2008).

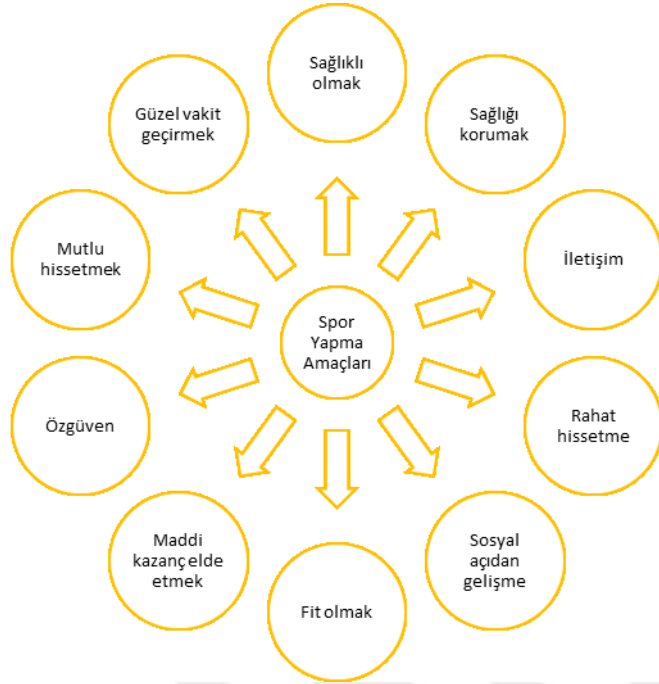
Spor bir kültürdür. Sporun kültür olduğunu anlatmalı ve bu kültürü geliştirmeliyiz. Buradaki sorun ise spor kültürünün nasıl oluşacağı konusudur. Bunun cevabı ise sporu kültürleştirmenin en iyi yolu okul sporlarından geçer. Okullar ve kulüpler birlikte hareket ederek kültürleşmeye daha hızlı katkı sağlarlar. Okuldaki yapılan sabah sporları toplu ve düzenli bir şekilde yapılırsa kişilerde alışkanlık kazandırır (Taşkıran, 2009).

Sporun faydaları.

Sağlıklı kişilerin gelişmesinde diğer eğitimlerden farklı olan spordan da faydalanması gerekir. Spor hem maddi hem manevi açıdan kişinin gelişimine destek olur bu sebeple aileler çocukları arasında ayırım yapmadan, çocukların yatkınlıklarına göre sporla ilgilenmeleri sağlanmalıdır. Spor kişinin öz güveninin ve cesaretini artırır başarıya giden yolda önemli bir yeri vardır. İnsanların dikkatini toparlamasında karar verme yetkinliği gibi birçok kişisel özelliğin gelişmesinde yardımcı olur (Hergüner, 1991).

Şekil 1

İnsanların Spor Yapma Amaçları

İnal 2003'te yaptığı çalışmada sporun fiziksel ve biyolojik, sosyolojik, psikolojik ve ekonomik faydaları şu şekilde sıralamıştır (İnal, 2003).

Fiziksel ve biyolojik faydaları.

- Kilo kontrolünü sağlar
- Zihnen ve bedenen yorgunluklara iyi gelir
- Vücudun daha dinç olmasını sağlar
- Vücutta bulunan kılcal damar sayısı artar
- Yorulma eşiğini yükselterek dayanıklılık seviyesini artırır
- Organların sağlığını pozitif açıdan etkiler
- Kalp rahatsızlıklarının önüne geçer (İnal, 2003).

Sosyolojik faydaları.

- Kişiler arası iletişim kurarak sosyalleşmesini sağlar
- Bedenin ve ruhun eğitilmesini sağlar
- Toplumdaki çeşitli kişilerin birbirleriyle iletişim kurmasını sağlar
- Eğitsel bir faaliyettir
- Kişi ve grup arasında iş birlik ve dayanışma duygusunu geliştirir
- Bireyin çevreyle uyumunda sosyalleşmesini sağlar
- Kişinin serbest zamanlarını değerlendirmesine yardımcı olur

- Saygı ve sevgi bağıını yükseltir
- Kötü alışkanlıkları önler ya da bağıımlılığı düşürür
- Asosyal bireyleri topluma kazandırır

Psikolojik faydaları.

- Zihni geliştirir
- İradeyi kontrol altında tutar
- Kişiliğı olumlu anlamda geliştirir
- Mücadele ve dayanışma güdüsünü artırır
- Kişinin hoşgörülü olmasını sağlar
- Kişinin kendini iyi hissetmesini sağlar (İnal, 2003).

Ekonomik faydaları.

- Spor kuruluşlarının farklı yerlerde görev alıp kazandıkları para ile spor ve sporcuya harcamalarına olanak sağlar
- Spor yarışmalarına seyirci olarak katılan bireylerin konaklama, beslenme, ulaşım vb. ihtiyaçların müsabakanın bulunduğu yerin ekonomisine doğrudan fayda sağlar
- Tüm sportif malzemelerin kullanımı için ekonomik rant oluşumu
- Spor ile fiziki güç arttığı için iş dünyasının da verimli geçmesini sağlar
- Turizmin canlanmasına etki eder
- Bir istihdam sahası olduğundan dolayı ekonomiye doğrudan fayda sağlar (İnal, 2003).

Sporun sınıflandırılması.

Spor aşağıda belirtildiğı gibi Bireysel ve Takım Sporları olarak iki şekilde sınıflandırılır.

Bireysel sporlar.

Bireyin ferdi olarak yarıştığı spor türüne bireysel sporlar denir. Salar 2012'de yaptığı çalışmada bireysel sporları şu şekilde açıklamıştır; bu sporlar bireyin kendine olan güvenini kazanması, kendini gerçekleştirebilmesi, kendini ifade edebilmesi, irade sahibi olması gibi vasıflara olumlu açıdan katkı yaptığı bireysel olarak gerçekleştirdiğı sporlardır (Salar, 2012). Bireysel sporlara Boks, Güreş, Taekwondo, Jimnastik, Yüzme, Karate gibi sporlar örnek verilebilir.

Takım sporları.

Bir grup insanın aynı amaç için bir düzen içerisinde öncesinde antrenmanlar yaparak gelişerek ve güçlenerek yarıştığı spor türleridir. Takım üyeleri maksimum koordine içinde olarak rakip takımın sayı almasına engel olmak ve kendi takımlarının sayı almalarını sağladıkları spor türüdür. Takım Sporlarına örnek olarak Futbol, Basketbol, Voleybol, Hentbol, Curling, Korfbol gösterilebilir.

Okullarda yapılan sportif aktiviteler.

Kişinin psikolojik ve fiziksel gelişiminin olumlu ilerlemesi için sportif aktivitelerle katılımı oldukça önemlidir. Bununla ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Sporcu olan kişiler ve sporla ilgilenmeyen kişilerin kişisel gelişimleri birbirinden çok farklıdır (Weinberg & Gould, 2007).

Türkiye’de kişilerin spora olan ilgileri çok fazladır fakat sportif aktivitelerle katılımı yüksek değildir. Türkiye nüfusunun spora katılımı diğer ülkelere göre oldukça düşüktür. Avrupa Komisyonu 2014 verilerine göre Türkiye, 15 yaş üstü nüfusun iş harici fiziksel aktivite yapma oranları açısından 29 Avrupa ülkesi arasında Güney Kıbrıs’ın ardından fiziksel aktivitenin en az yapıldığı 2. ülke olmuştur (Özdoğan, 2018).

Sportif aktivitelerle katılan öğrencilerin okula bağlanmasını, öğretmenlerine ve derslerine karşı ilgisinin arttığı görülmüştür.

Okullarda Yapılan bazı sportif aktiviteler şu şekildedir;

- Basketbol maçları yapılmaktadır.
- Futbol turnuvaları düzenlenmektedir
- Satranç turnuvaları yapılmaktadır.
- Voleybol maçları yapılmaktadır.
- Dama turnuvaları yapılmaktadır.
- Halk oyunları etkinliği.
- Yüzme etkinliği.

Okullarda sosyal ve kültürel aktivitelerde yapılmaktadır bunlar;

- Düzenlenen geziler,
- Seminerler,
- Gezilen fuarlar, tarihi ve kültürel geziler,
- Eğlenceye yönelik aktiviteler,
- Sportif aktiviteler,

- Yaşlı bakım evlerine ziyaret,
- Sınıf piknikleri gibi sıralanabilir.

Okul içinde yapılan etkinlikler vardır. Bunlar;

- Resim yarışması
- Şiir yarışması
- Hızlı okuma yarışması
- Satranç turnuvası
- Hikaye yazma yarışması
- Kermes.

Okullarda sosyal etkinliklerde yapılmaktadır. Bunlara örnek olarak;

- Müze Gezileri
- Tarihi Mekân gezileri

Okul sporları öğrencilerin ahlaki ve insani duygularını güçlendirir. Çocuklar ve gençler okul sporlarına katıldığı takdirde fiziksel, ruhsal ve toplumsal sağlık bilinçleri gelişir. Okul sporları kişilerin iş birliği ve dayanışma duygusunu geliştirir, kuralla uyma bilincini, adalet, hoşgörü duygularını ve insani değerleri geliştirir bunların yanı sıra insan, toplum ve doğa bilincini geliştirir (Pehlivan & Konukman, 2004).

Okul dersleri ve programları birbirinden farklı gözükür fakat temel amaç yukarıda belirtilmiştir bu anaçlar gençler ve çocuklar için hedeflenmiştir. Bu nedenden ötürü beden eğitimi ve spor dersleri, okullarda yapılan sportif faaliyetlerin önemli bir yeri vardır. Okuldaki sportif faaliyetler çocuklar ve gençleri spor için eğitir ve onları sporla eğitmeyi amaçlar. Bu nedenle okul spor faaliyetleri beden eğitimi derslerinden ayrı olarak, çocuk ve gençler için daha yaşamsal ve toplumsal açıdan işlevsel bir yapıya sahiptir. Çocukların bireysel özellikleri ve ilgileri ışığında farklı etkinliklere katılması eğitim için önemli bir ilkedir. Bundan dolayı okul sporunda yüksek performans gösterme temel bir ilke olmamalıdır (Orhun, 1992).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırmanın Modeli

İlkokul öğretmenlerinin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılacak olan bu çalışma nicel araştırma tarzlarında, betimsel ve ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır.

İlişkisel model “iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi hedefleyen model” olarak tanımlanmaktadır (Karasar’a (2007). Betimsel araştırma modeli bir konudaki herhangi bir durumu saptamayı hedefleyen araştırmalardır. Bu model eldeki problemle ilgili durumları ve değişkenler arası farklılığı belirlemektir (Kurtuluş, 1998).

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evreni, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Erzurum ilinde il ve ilçelerde ilkokulda görev yapmakta olan öğretmenlerdir. Örnekleme araştırma anketlerini gönüllü olarak dolduran ve araştırmaya katılan 168 kadın ve 124 erkek olmak üzere toplam 292 öğretmenden oluşmaktadır.

Bilimsel araştırmaların temel basamaklarından biri de evren ve örneklem olgusudur. Ulaşılması zor bir evren yerine, o evreni temsil edebilecek nitelikte daha küçük bir örnek grup üzerinde çalışmak oldukça pratiktir. Örneklem üzerinden elde edilen sonuçları tüm evrene genelleyerek çalışma yapılır. Yaygın olarak kullanılan örneklem türlerinden biri de ulaşılabilir durum örneklemesidir. Ulaşılabilir durum örnekleme ile araştırmada hem daha pratik ve hızlı bir yol izlenmesi hem de katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmada yer almaları sağlanmış olur (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Veri Toplama Araçları

Araştırma anketi iki bölümden oluşmaktadır, birinci bölümde araştırmacı ve danışmanı tarafından belirlenen demografik özelliklerini belirleyici “Kişisel Bilgi formu” ikinci bölümde öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin incelenmesi için Özyürek (2017) tarafından geliştirilen “Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği” kullanılmıştır.

Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği

Ölçek 3'lü likert tipinde 19 maddeden tek boyuttan oluşturulmuştur. Ölçeğin güvenilirlik Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı, ölçeğin tümü için 0,82 olarak bulunmuştur. Ölçeğin geçerliğinin ve güvenilirliğinin ölçeğin geneli için yüksek olduğu, yetişkinlerin çocuğa yönelik şiddete duyarlıklarını belirleyeceği ve ilgili araştırmalarda kullanabileceği düşünülmektedir. Ölçekteki alınan puan yükseldikçe duyarlık düzeyi de artış göstermektedir (Özyürek, 2017).

Verilerin Analizi

“İstatistiksel analizlere geçilmeden önce, varsa bu analizlerle ilgili normallik, homojenlik, durağanlık, doğrusallık gibi varsayımlar denetlenmeli ve hangi varsayımların sağlandığı konusunda istatistiksel bilgiler verilmelidir. Araştırmacı bu bilgiler ışığında hangi analiz tekniklerini tercih ettiğini, hangilerini tercih etmediğini gerekçelendirmelidir” (Tozoğlu & Dursun, 2020).

İlk olarak öğrencilerin doldurduğu demografik bilgi formu ve “Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği” dikkatlice kontrol edilmiştir. Daha sonra araştırmaya uygun olan ölçekler, verilerin analizinde değerlendirilmeye alınmıştır. Analizler SPSS 22,00 paket programında yapılmıştır. Veriler analiz edilirken öncelikle tanımlayıcı analiz teknikleri kullanılmıştır. Bunlar; frekans, aritmetik ortalama, standart sapma ve yüzdeler dağılımdır. Normal dağılım gösteren verilerde parametrik testlerden, iki farklı bağımsız değişkenlerde “Bağımsız Örneklem için T-testi” ve ikiden fazla farklı değişkenlerde “Tek Yönlü Varyans Analizi tukey” testi, sürekli değişkenler ile çocuğa yönelik şiddet duyarlık arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla “Pearson korelasyon” analizleri yapılmış ve $p < ,05$ önem düzeyi dikkate alınmıştır.

Araştırmacının Rolü

Araştırmacı çalışma sürecinde; anket sorularının hazırlanması, örneklem grubuna uygulanması ve toplanan verilerin analiz edilerek yorumlanmasını gerçekleştirerek son olarak tez yazım kılavuzuna uygun olarak tez yazımını tamamlamıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Araştırmamızda katılımcılara uygulanan anketler sonucunda elde edilen verilere ait Ölçeğin güvenilirlik Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı, ölçeğin tümü için ,74 olarak bulunmuştur.

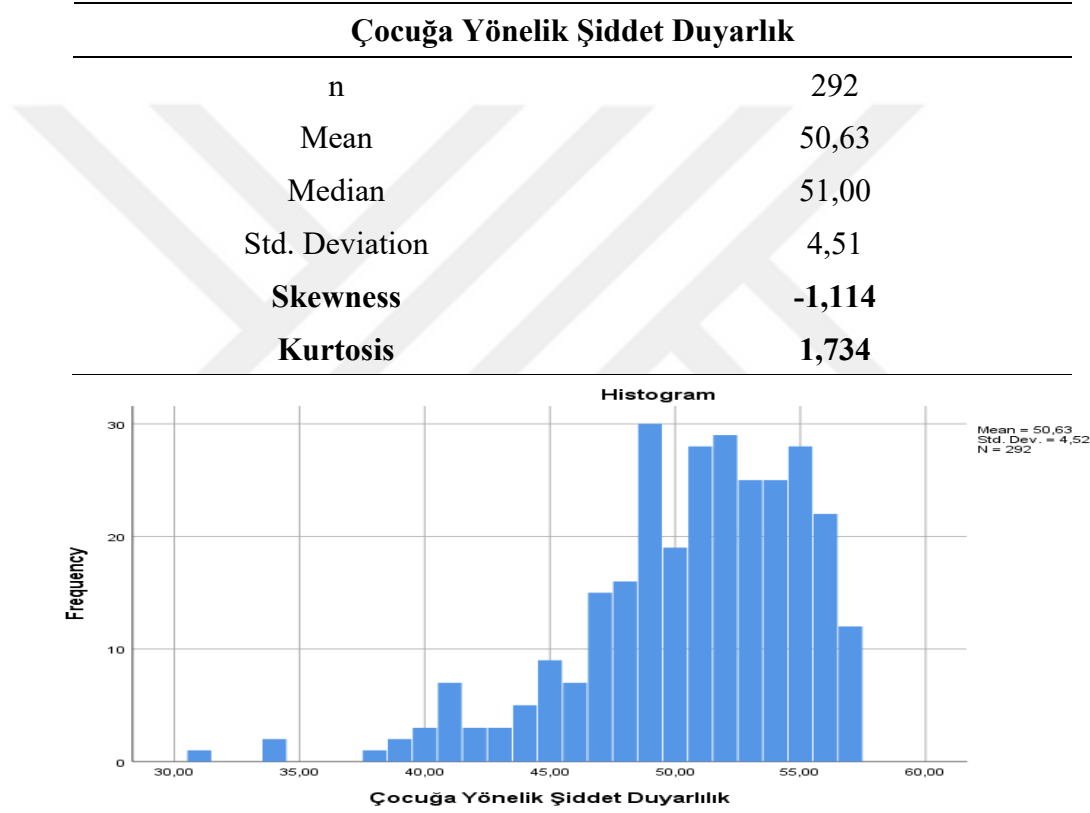
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Bu bölümde çalışmamızın amacı doğrultusunda yapılan istatistikler sonucunda oluşturulan tablolar ve yorumlar sunulmaktadır.

Tablo 1

Tanımlayıcı İstatistik Dağılımı

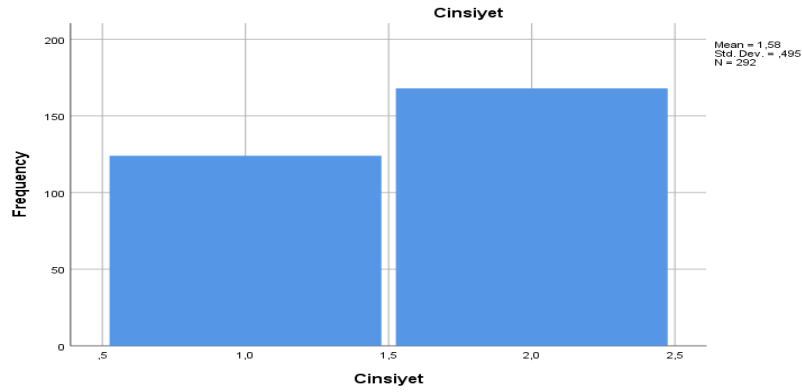

Tablo 1’de görüldüğü Çocukğa yönelik şiddet duyarlık ölçeği mod, medyan, aritmetik ortalamaları, çarpıklık ve basıklık değerlerinin birbirine yakın olduğu, Tabachnik ve Fidell (2015) ile George ve Mallery (2010)’nin belirttiği sınırlar içerisinde (-2.0 ile +2.0) yer alan veri setinin normal bir dağılıma sahip olduğu görülmüştü ve parametrik testler uygulanmıştır.

Tablo 2

Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Erkek	124	42,5
Kadın	168	57,5
Toplam	292	100,0

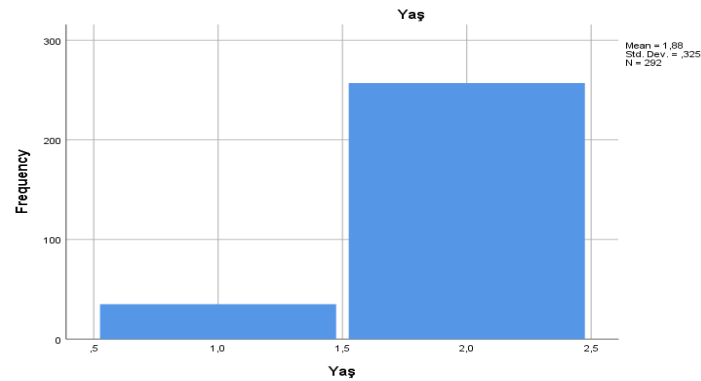

Araştırma 124(%42,5) erkek ve 168(%57,5) kadın olmak üzere toplam 292 öğretmen üzerinde yapılmıştır.

Tablo 3

Yaş Dağılımı

Yaş	n	%
30 yaş altı	35	12,0
31 yaş üzeri	257	88,0
Toplam	292	100,0

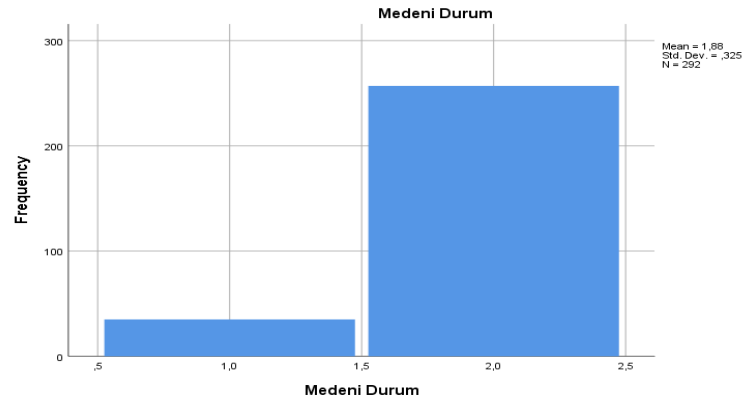

Katılımcılardan 35 kişinin (%12,0) 30 yaş altında 257 kişinin (%88,0) ise 31 yaş ve üzeri oldukları görülmektedir.

Tablo 4

Medeni Durum Dağılımı

Medeni Durum	n	%
Bekâr	35	12,0
Evli	257	88,0
Toplam	292	100,0

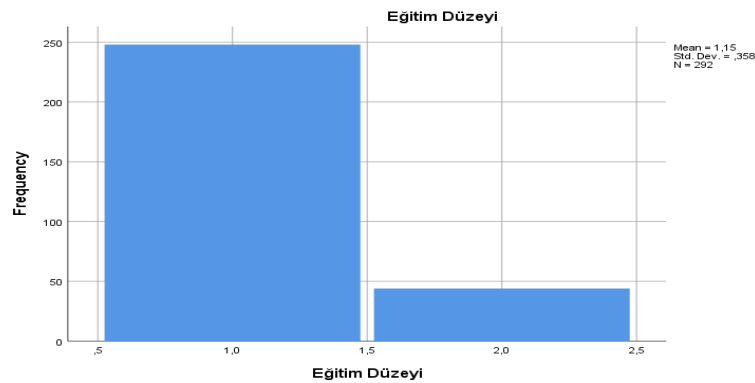

Katılımcılardan 35 kişinin (%12,0) bekâr 257 kişinin (%88,0) ise evli oldukları görülmektedir.

Tablo 5

Eğitim Düzeyi Dağılımı

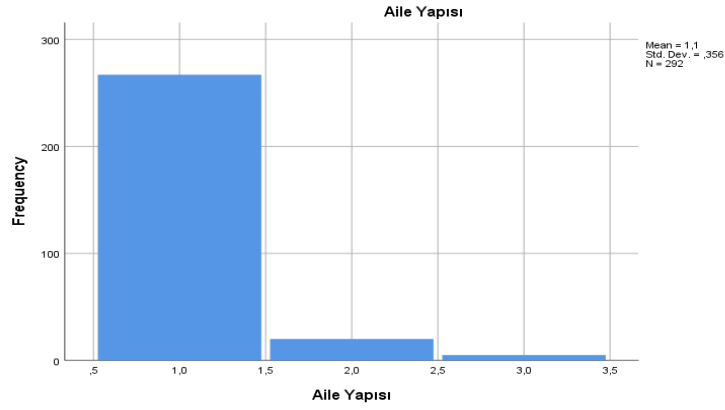
Eğitim Düzeyi	n	%
Lisans	248	84,9
Yüksek lisans/Doktora	44	15,1
Toplam	292	100,0

Katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde 248 kişinin (%84,9) lisans 44 kişinin(%15,1) ise yüksek lisans/doktora düzeyinde oldukları görülmektedir.

Tablo 6*Öğretmenlerin Aile Yapısı*

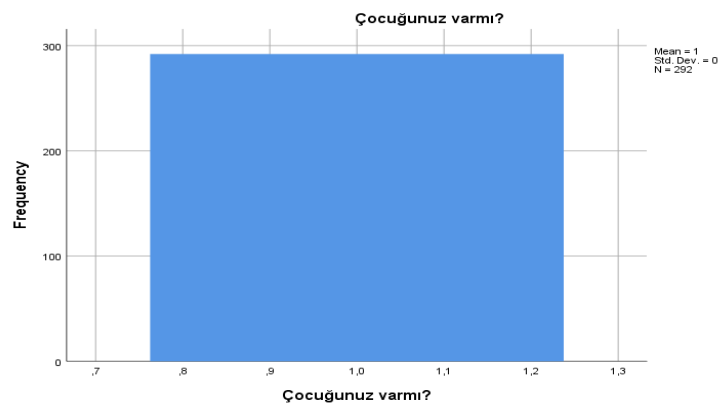
Aile Yapısı	n	%
Çekirdek	267	91,4
Geniş	20	6,8
Parçalanmış	5	1,7
Toplam	292	100,0

Katılımcıların aile yapıları incelendiğinde 267 kişinin (%91,4) çekirdek, 20 kişinin (%6,8) geniş ve 5 kişinin (%1,7) parçalanmış aile yapısında oldukları görülmektedir.

Tablo 7*Öğretmenlerin Çocuk Sahibi Olma Durumu Dağılımı*

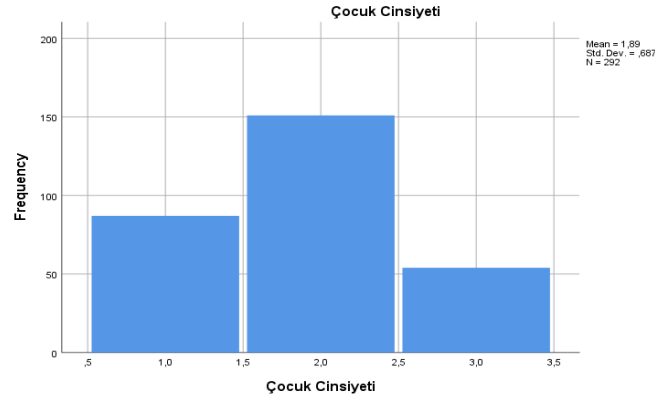
Çocuğunuz var mı?	n	%
Evet	292	100,0

Katılımcıların çocuk sahibi olma durumları incelendiğinde bütün katılımcıların çocuğu olduğu görülmektedir.

Tablo 8*Öğretmenlerin Çocuklarının Cinsiyetleri Dağılımı*

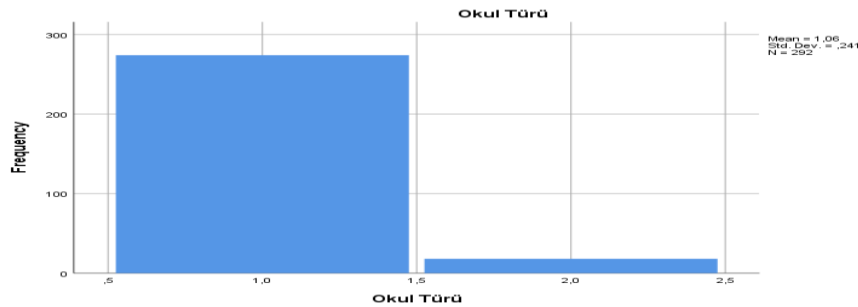
Çocuk Cinsiyeti	n	%
Erkek	87	29,8
Her İkisi	151	51,7
Kız	54	18,5
Toplam	292	100,0

Katılımcıların çocuklarının cinsiyetleri incelendiğinde 87 kişinin (%29,8) yalnızca erkek çocukları, 151 kişinin (%51,7) erkek ve kız çocukları ve 54 kişinin (%18,5) yalnızca kız çocukları oldukları görülmektedir.

Tablo 9*Görevli Oldukları Okul Türü*

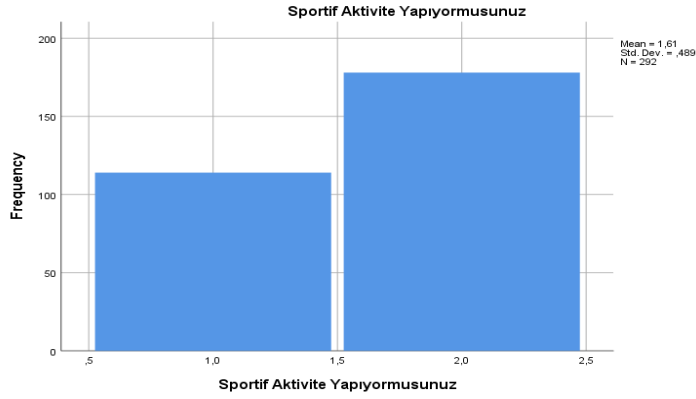
Okul Türü	n	%
Devlet	274	93,8
Özel	18	6,2
Toplam	292	100,0

Katılımcılardan 274 kişi (%93,8) devlet okulunda ve 18 kişide (%6,2) özel okulda görev yapmakta oldukları görülmektedir.

Tablo 10*Sportif Aktivite Yapma Durumları*

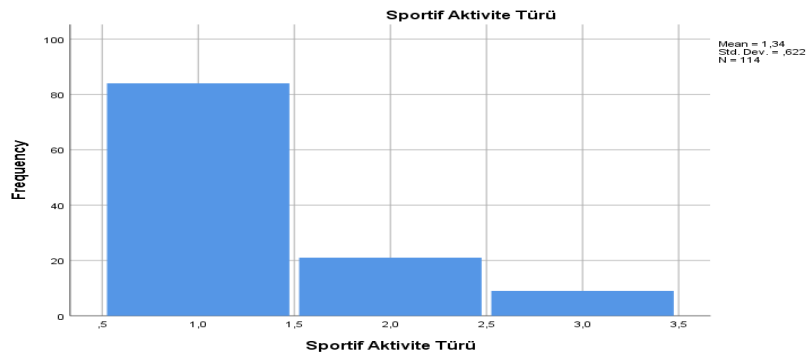
Sportif Aktivite	n	%
Evet	114	39,0
Hayır	178	61,0
Toplam	292	100,0

Katılımcılardan 114 kişinin (%39,0) sportif aktivite yaptığı 178 kişinin (%61,0) ise sportif aktivite yapmadıkları görülmektedir.

Tablo 11*Yaptıkları Sportif Aktivite Türü*

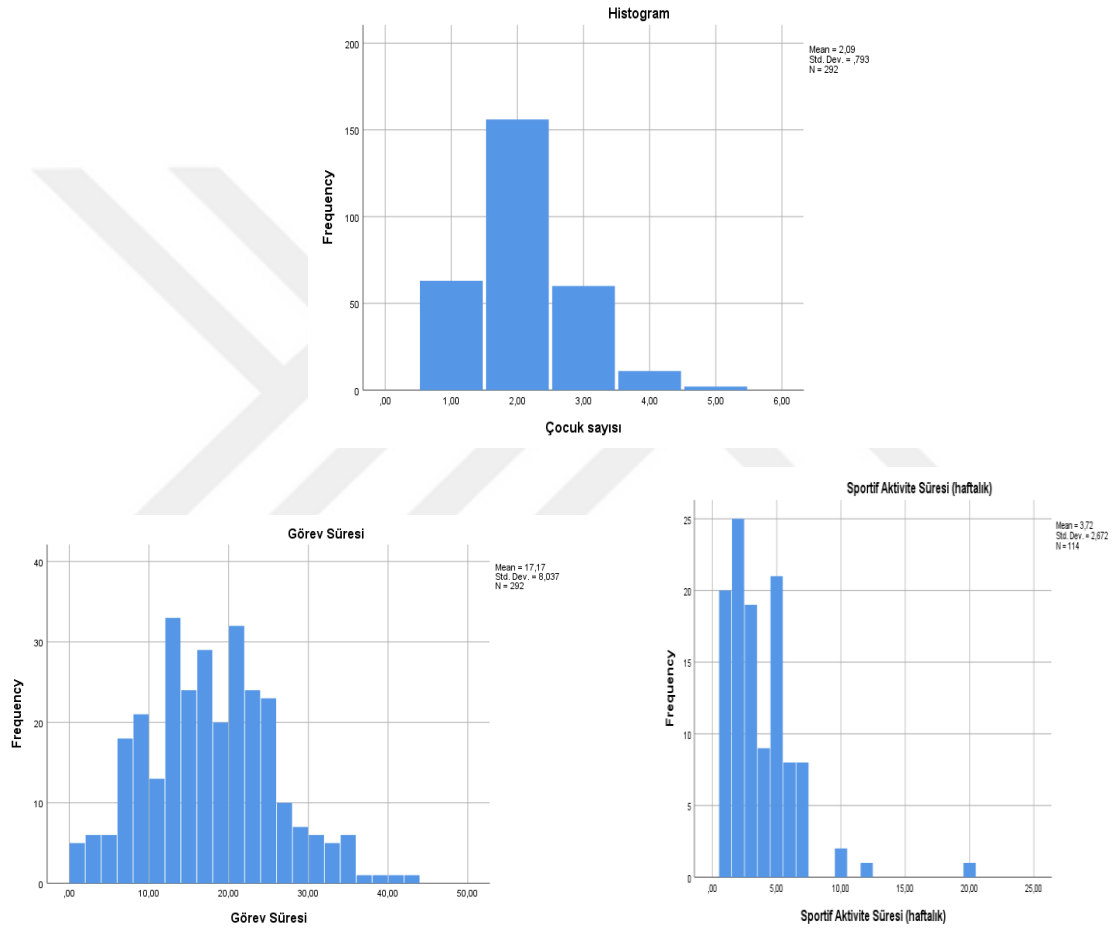
Tür	n	%
Bireysel	84	73,7
Her İkisi	21	18,4
Takım	9	7,9
Toplam	114	100,0

Katılımcılardan 84 kişinin (%73,7) bireysel spor, 21 kişinin (%18,4) her iki sporu da ve 9 kişinin de (%7,9) takım sporu yapmakta oldukları görülmektedir.

Tablo 12*Çocuk Sayısı, Görev Süreleri ve Haftalık Sportif Aktivite Süreleri Ortalamaları*

	Çocuk Sayısı	Görev Süresi	Sportif Aktivite Süresi (haftalık)
N	292	292	114
Mean	2,08	17,17	3,71
Median	2,00	17,00	3,00
Mode	2,00	20,00	2,00
Std. Deviation	,79	8,03	2,67

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çocuk sayıları ortalamalarının $2,08 \pm 0,79$, görev süreleri ortalamalarının $17,17 \pm 8,3$ ve sportif aktivite yapma süreleri ortalamaları $3,71 \pm 2,67$ olduğu gözlenmiştir.

Tablo 13*Cinsiyete Değişkenine Göre Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık T Testi*

Cinsiyet	n	\bar{x}	s	t	p	fark
Erkek (1)	124	49,98	4,71	-2,084	,038	2>1
Kadın (2)	168	51,10	4,31			1,12

Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde cinsiyetler arasında farklılık anlamlı farklılık bulunmuştur ($t=-2,084$, p ; ,038). Kadın öğretmenlerin($\bar{x}=51,10$) çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin erkek öğretmenlerden($\bar{x}=48,98$) yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Tablo 14*Yaş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık T Testi*

Yaş	n	\bar{x}	s	t	p
30 yaş altı	35	51,51	5,57	1,235	,312
31 yaş üzeri	257	50,50	4,35		

Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde yaşlar arasında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur ($t=1,235$, p ; ,312).

Tablo 15*Medeni Durum Değişkenine Göre Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık T Testi*

Medeni Durum	n	\bar{x}	s	t	p	fark
Bekâr (1)	35	52,71	2,84	4,221	,000	1>2
Evli (2)	257	50,34	4,63			2,36

Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde medeni durumlar arasında anlamlı farklılık olduğu tespit bulunmuştur ($t=4,221$, p ; ,000). Bekâr öğretmenlerin($\bar{x}=52,71$) çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin evli öğretmenlerden($\bar{x}=50,34$) yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Tablo 16*Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık T Testi*

Eğitim Düzeyi	n	\bar{x}	s	t	p
Lisans	248	50,80	4,45	1,587	,114
Yüksek lisans/Doktora	44	49,63	4,77		

Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde eğitim düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur ($t=1,587$, p ; ,114).

Tablo 17

Aile Yapıları Değişkenine Göre Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık T Testi Sonuçları

Aile Yapıları	n	\bar{x}	s	t	p
Çekirdek	267	50,64	4,34	,562	,420
Geniş	20	49,80	6,64		

Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde aile yapıları arasında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur ($t=,562$, p ; ,420).

Tablo 18 a

Çocuklarının Cinsiyeti Değişkenine Göre Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Varyans Analizi

Cinsiyet	n	\bar{x}	s	f	p	fark
Erkek (1)	87	50,63	4,82	3,060	,037	3>2 ,083
Her İkisi (2)	151	50,16	4,53			
Kız (3)	54	51,92	3,72			
Toplam	292	50,63	4,51			

Tablo 18 b

Tukey HSD

Tukey HSD				
Çocuk Cinsiyeti	Çocuk Cinsiyeti	Fark	Standart Hata	p
Erkek	Her İkisi	,46662	,60406	,720
	Kız	-1,29374	,77749	,221
Her İkisi	Erkek	-,46662	,60406	,720
	Kız	-1,76036*	,71160	,037

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin çocuklarının cinsiyeti değişkenine göre çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu sonucu bulunmuştur ($f=3,060$, p ; ,083). Yalnızca kız çocuğu olan öğretmenlerin ($\bar{x}=51,92$) çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin kız ve erkek çocuğu olan öğretmenlerden ($\bar{x}=50,16$) yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Tablo 19

Görev Yapmakta Oldukları Okul Türü Değişkenine Göre Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık T Testi

Okul Türü	n	\bar{x}	s	t	p
Devlet	274	50,66	4,53	,502	,616
Özel	18	50,11	4,35		

Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde görev yaptıkları okul türleri arasında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur ($t=,502$, p ; ,616).

Tablo 20

Sportif Aktivite Yapma Durumu Değişkenine Göre Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık T Testi

Sportif Aktivite	n	\bar{x}	s	t	p
Evet	114	50,68	4,83	,163	,870
Hayır	178	50,59	4,32		

Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinde sportif aktivite yapma ve yapmama durumu arasında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur ($t=,163$, p ; ,870).

Tablo 21

Öğretmenlerin Yapmakta Oldukları Sportif Aktivite Türüne Göre Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Varyans Analizi

Sportif Aktivite Türü	n	\bar{x}	s	f	p
Bireysel	84	50,84	4,86	,207	,813
Her İkisi	21	50,38	4,93		
Takım	9	49,88	4,75		
Toplam	114	50,68	4,83		

Çalışmaya katılan öğretmenlerin yapmakta oldukları sportif aktivite türü değişkenine göre çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur ($f=,207$, p ; ,813).

Tablo 22

Çocuk Sayısı, Görev Süreleri ve Haftalık Sportif Aktivite Yapma Süreleri ile Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Ölçeği Korelasyon Analiz Sonuçları

		Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık
Çocuk sayısı	Pearson Correlation	-,189**
	Sig. (2-tailed)	,001
	N	292
Görev Süresi	Pearson Correlation	-,195**
	Sig. (2-tailed)	,001
	N	292
Sportif Aktivite Süresi (haftalık)	Pearson Correlation	-,119
	Sig. (2-tailed)	,206
	N	114

Çalışmaya katılan öğretmenlerin çocuk sayısı, görev süreleri ve haftalık sportif aktivite yapma süreleri ile çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeyleri arasında çocuk sayısı ve görev süreleri ile çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu sonucu bulunmuştur. Haftalık sportif aktivite yapma süreleri ile çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeyleri arasında ise farklılık olmadığı bulunmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Çocuğa yönelik şiddet, çocuğa karşı gösterilen sadece fiziksel şiddet olarak düşünülmemeli ayrıca göz ardı edilmemesi gereken duygusal yani psikolojik ve çocuğun gelişimini büyük oranda etkileyen cinsel şiddet konularını karmaşık, gelişimde etkili, etkileri ömür boyu sürebilecek tehlikeli problemler bütünüdür. Bu mühim hususta akademik çalışmaların yapılması, çocuğa yönelik şiddet olaylarının engellenmesi, kişilerin, öğretmenlerin konu hakkında bilgi sahibi olması ve toplumda farkındalığın artması, destekleyici ve düzenleyici programların artması noktasında önemli olduğu bildirilmektedir. Erzurum ili ve ilçelerinde görev yapan öğretmenler ile gerçekleştirilen bu çalışmanın bulguları literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Şiddet görmüş veya görmesi muhtemel çocukların belirlenmesi ve şiddet görme ihtimallerinin düşürülmesi ya da şiddet görmüş çocukların bu vakalardan mümkün olabildiğince az etkilenmesi, şiddete bağlı gelişen bozuklukların giderilebilmesi ve bu sürecin sağlıklı bir biçimde atlatılabilmesi ancak çocuğa yönelik şiddet farkındalığı yüksek, bu alanla ilgili bilgi ve birikime bağlı kişiler tarafından sağlanmalıdır. Bu bireyler genellikle çocuğu ilk gören, çocukla, aileleri kadar vakit geçiren ve onların gelişimini umursayan kişilerdir, yani öğretmenlerdir. Çocuğa yönelik şiddet konusunda en başta öğretmenler olmak üzere tüm eğitim camiasının ilgilenmesi ve üzerinde durması gereken bir konu olmalıdır.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin şiddet duyarlık düzeylerinde cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık olduğu yapılan analizler sonucunda tespit edilmiş olup; Kadın öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin erkek öğretmenlerden yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Gemiksiz ve arkadaşlarının öğretmen adayları üzerinde yaptıkları çalışmalarında, cinsiyet değişkenine göre çocuğa yönelik şiddet duyarlılık düzeyleri arasında kadın öğretmen adayları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır (Gemiksiz vd., 2019). Kula & Akbulut'un (2020), yapmış oldukları çalışmada da öğretmen adaylarının çocuğa yönelik şiddete duyarlık seviyeleri, cinsiyete değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan çalışmalarda çıkan sonuçlar, çalışmamızda çıkan sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin şiddet duyarlık düzeyleri ile yaş değişkeni incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşmadığı sonucuna varılmıştır. Yapılan

araştırmalar incelendiğinde, çalışmamızda ulaştığımız bulgulara benzer çalışmaların (AD, 2014; Davarcı, 2015) olduğu gibi, daha farklı bulgulara ulaşan araştırmalar da (Gülbahçe, 2018; Kurtuluş, 2018) mevcuttur. Poreddi ve ark. (2016) niversitede okuyan öğrencilerin yaşları arttıa çocuğa yönelik şiddete duyarlılık seviyelerinin de arttığı sonucuna ulaşmıştır. Sınıf seviyesinin ve yaşın artması farkındalık seviyesini yükseltmektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin şiddet duyarlılık düzeyleri ile medeni durumlarına arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bekâr ğretmelerin çocuğa yönelik şiddet duyarlılık düzeylerinin evli öğretmenlerden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı (2014) tarafından yürürlüğe konan "ocuğa Yönelik şiddetin önlenmesi" projesinde, çocuğa yönelik şiddeti önlemede politikanın, okulun, medyanın ve ailenin önemli birer husus olduğunu noktasına varılmış ve bu hususlara yönelik çalışmalar yrtlmştir. Bu alışmalar kapsamında ailelere, öğretmenlere, okul idarelerine, medya kuruluşlarına eğitim, seminer gibi organizasyonlar düzenlenerek ilgililerin çocuğa yönelik şiddet konusunda bilgi ve beceri sahibi olmaları amaçlanmıştır. Ailelere yönelik yapılacak olan etkili ebeveyn-ocuk iletişimi, davranış yönetimi, aile eğitimi, problem zme becerileri, gelişim psikolojisi, sağlıklı ocuk yetiştirme ve destek alabilecekleri kuruluş ve kurumlar hakkında eğitici ve bilinç arttırıcı eğitimler çocuğa yönelik şiddeti önlemede önemli olabilmektedir (Odacı, 2007; Koz, 2011; Dereobalı vd., 2013; Hökelekli, 2007; MEB, 2008, 2014; Pelendecioğlu & Bulut, 2009).

Çalışmamızın bir diğer değişkeni olan eğitim düzeyi değişkenine göre, çalışmamıza katılan öğretmenlerin şiddet duyarlılık düzeyleri ile eğitim düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmış olup, çalışmamızda ulaştığımız bulguların aksine zyrek ve ark., (2020) yaptıkları çalışmada hemşirelik fakültesi öğrencileri ile çalışmış ve bu öğrencilerin sınıf düzeyleri ile şiddet duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılığa rastlamışlardır. Gemiksiz vd., (2019) ise ğretmen adaylarının sınıf düzeyleri ile şiddet duyarlılık düzeyleri arasında ilişkiyi incelemiş ve onlar da anlamlı bir sonuca ulaşmışlarıdır.

Çalışmamızın bulgularına göre öğretmenlerin şiddet duyarlılık düzeyleri ile aile yapısı değişkeninde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Gülbahçe (2018) yaptđı araştırmada bizim bulgularımıza paralel şekilde bir sonuç elde etmiş ve aile yapısı ile çocuğa yönelik şiddet duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık saptayamamıştır. Gemiksiz vd., (2019) ise yaptđı çalışmada bizim çalışmamızda zıt şekilde sonuç elde etmiş ve ğretmen adaylarının içinde buldukları aile yapıları ile çocuğa yönelik şiddet duyarlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamı farklılık olduğunu saptamıştır. Çalışmaya katılan ğretmen adaylarından çekirdek aile yapısına sahip olanlar, çocuğa yönelik şiddet duyarlılık düzeylerinin ğretmen adaylarından geniş aile yapısına sahip olanlardan daha yüksek olduğunu gözlemlemişlerdir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin şiddet duyarlık düzeyleri ile çocuklarının cinsiyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Yalnızca kız çocuğu olan öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeylerinin kız ve erkek çocuğu olan öğretmenlerden yüksek olduğu sonucu bulunmuştur.

Öğretmenlerin şiddet duyarlılık seviyeleri ile görev yapmakta oldukları okul türü değişkeninde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Kula & Akbulut (2020) yapmış oldukları çalışmalarında, öğretmen adaylarının çocuğa yönelik şiddete duyarlık seviyelerinin anabilim dalı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmış ve çocuğa yönelik şiddete duyarlık seviyesi en yüksek grup Fen Bilgisi Eğitimi iken en düşük ise Sınıf Eğitimi olduğu şeklinde bir tespitte bulunmuşlardır.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin şiddet duyarlılık seviyeleri ile sportif aktivite yapma durumu arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Spor, saldırganlık seviyesini, şiddete karşı tutumu doğrudan veya dolaylı şekilde etkileyen bir kavramdır. Çalışmamızda sportif aktivite yapma değişkeninde anlamlı farklılığa rastlamamamıza rağmen sporun şiddet seviyesini kontrol ettiği bilim literatürünce desteklenmektedir. Yönet vd., (2016) yaptıkları çalışmada rekreatif etkinlik şeklinde aktif spor yapan bireylerin saldırganlık seviyelerinin yapmayanlara nazaran daha düşük olduğu sonucuna varmışlardır. Yapılmış olan başka bir çalışmada Derwent vd., (2007); spor yapan lise öğrencilerinin, spor yapmayanlardan daha girişken ve atılgan davranış sergilediklerini fakat diğer saldırganlık özelliklerinde spor yapanlar ve yapmayanlar arasında anlamlı bir fark saptayamamışlardır. Ayrıca çalışmamıza katılan öğretmenlerin şiddet duyarlılık seviyeleri ile yapmakta oldukları sportif aktivite türü arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmamıza katılan öğretmenlerin şiddet duyarlılık seviyeleri ile çocuk sayısı, görev süreleri ve haftalık sportif aktivite yapma süreleri arasında çocuk sayısı ve görev süreleri ile çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Haftalık sportif aktivite yapma süreleri ile çocuğa yönelik şiddet duyarlık düzeyleri arasında ise anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Öneriler

Konu hakkında bilim literatürü incelendiğinde çoğunlukla çocuğa yönelik şiddet konusunda özellikle öğretmenlerin bilgi, bilinç ve farkındalık seviyelerinin artırılması maksadıyla yapılacak olan eğitimlerin, seminerlerin öneminin altı çizilmektedir. Çalışmada kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre çocuğa yönelik şiddete duyarlıklarının daha yüksek olduğu söylenebilmektedir. Çocuğa yönelik şiddet konusunda bilinçli olma, farkındalık

seviyesi ve duyarlılık seviyesinin artması için öğretmenlerin sorumluluk duygusu ve davranışlarının yükseltilmesi noktasında çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Çalışma bulguları ve alan yazın bilgileri ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Öğretmenlerin mesleki gelişim hedefleri arasında özellikle lisans eğitimleri sürecinde, çocuğa yönelik şiddet konusunda yeterli seviyede eğitim almaları ve kendilerini bu konuda geliştirmeleri gerekmektedir ayrıca öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde bu hassas konuya mümkün olduğunca değinilmelidir.
- Bu çalışmaya benzer çalışmaların farklı meslek grupları ya da toplumun diğer kesimleri ile de yapılması, çocuğa yönelik şiddet konusunda topyekûn bir bilgilenme ve bilinçlenme sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Akın, A., Gülşen, M., Aşut, S., & Akca, M. (2012). Yakın ilişkilerde şiddet sorumluluğu ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Akpolat, Y., & İnci, Y. (2012). Erzurum'da çocuk ve şiddet. *Uluslararası Katılımlı Kadına ve Çocuğa Karşı Şiddet Sempozyumu Bildiri Kitabı (Eds D Şenol, S Yılmaz, T Kıymaz, H Kala)*, 866, 886.
- Akpolat, Y., & İnci, Y. (2012). Erzurum'da çocuk ve şiddet. *Uluslararası Katılımlı Kadına ve Çocuğa Karşı Şiddet Sempozyumu Bildiri Kitabı (Eds D Şenol, S Yılmaz, T Kıymaz, H Kala)*, 866, 886.
- Aksoy, E., Çetin, G., İnanıcı, M. A., Polat, O., Sözen, M. Ş., & Yavuz, F. (2014). Çocuk istismarı ve ihmali. *Adli Tıp ders notları*.
- Aküzü, C., & Oral, B. (2015). Most common acts of violence in schools based on the opinions of school principals and teachers: Reasons and solution offers to violence. *Ekev Akademi Dergisi*, 19, 1-30.
- Alpman, C. (1972). *Eğitimin bütünlüğü içinde beden eğitimi ve çağlar boyunca gelişimi*. Millî Eğitim Basımevi.
- Anppcan, U. (2011). Baseline Survey to Assess Violence against Children in Arua, Apac, Kitgum, Mukono and Rakai Districts: Final Report. *Retrieved September, 22, 2019*.
- Astor, R. A., & Meyer, H. A. (2001). The conceptualization of violence-prone school subcontex̄ts: Is the sum of the parts greater than the whole?. *Urban Education*, 36(3), 374-399.
- Atalay, M. (2020). *Şiddetten dolayı kadın sığınma evi ve acil servise başvuran kadınların durumluluk kaygı düzeyi, benlik saygısı ve problem çözme becerilerinin incelenmesi* (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Atasoy, B., & Kuter, F. Ö. (2005). Küreselleşme ve spor. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 11-22.
- Durmuş, E., & Gürkan, U. (2005). *Lise Öğrencilerinin Şiddet ve Saldırganlık Eğilimleri*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(3), 253-269.
- İnal, A.N. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Balcı, E. (1991) Öğretmenlerin rolleri. *Eğitim sosyolojisi*.
- Başoğul, C., Lök, N., & Öncel, S. (2017). Çocukların aile içi şiddetten korunmasında ailelere yönelik girişimler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9(2), 123-135. <https://doi.org/10.18863/pgy.281334>
- Battal, N. (2003). Cumhuriyet Üniversitesi'nin açılışında yaptığı konuşma. *Eğitimde Yansımalar: VII Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi Sivas*, 13, 14.
- Bryce, T., & Humes, W. (2003). *Scottish Education: post-devolution*. Edinburgh University Press.
- Budak, S. (2003). Psikoloji sözlüğü. 2. baskı. *Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları*, (s 712).

- Bilir, Ş., Meziyet, A. R. I., Dönmez, N. B., Atik, Ç. U. B., & San, A. G. P. (1991). Türkiye'nin 16 ilinde 4-12 yaşlar arasındaki 50.473 çocuğa fiziksel ceza verme sıklığı ve buna ilişkin problem durumlarının incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 1(1).
- BM / Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (2017). ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ Ergenlikte Çocuk Haklarının Uygulanması ÇHDS ve İhtiyari Protokoller, Usul Kuralları ile Çocuk Hakları Komitesi Genel Yorumları.pdf (unicef.org)
- Büyüköztürk, Ş. (2012). Veri Analizi El Kitabı (17. Basım), Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Conway, P. (2004). World Report on Violence and Health KRUG, EG, DAHLBERG, LL, MERCY, JA, ZWI, A. and LOZANO, R. for the World Health Organization (Eds).(2002). World Health Organization, Geneva, 368 pp, Swiss Francs 30.00/US \$27.00 ISBN 92-4-154561 5 (paperback).
- Çakmut, Ö. Y. (2016). Cinsel şiddet mağduru çocuk kavramı ve Türk Ceza Kanunu'nun çocuğa yönelik cinsel şiddet düzenlemelerine genel bakış. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 35-52.
- Çeçen, A. R. (2007). Çocuk cinsel istismarı: Sıklığı, etkileri ve okul temelli önleme yolları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(4), 1-17.
- Davarcı, Y. (2015). Aile İçinde Çocuğa Yönelik Şiddetin Dindarlıkla İlişkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi SBE.
- Davarcı, Y., & Kayıklık, H. (2016). Çocukların aile içinde şiddete maruz kalmaları ve dindarlıkları üzerine ampirik bir araştırma. *Bilimname*, 2016(32), 109-145.
- Dereobalı, N., Karadağ, S. Ç., & Sönmez, S. (2013). Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin çocuk istismarı ihmali şiddet ve eğitimcilerin rolü konusundaki görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 14(1), 50-66. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/56997>
- Dervent, F., Arslanoğlu, E., & Şenel, Ö. (2010). Lise öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ve sportif aktivitelere katılımı ilişkisi (İstanbul ili örneği). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 521-533.
- Dilaver, H. (1996). Türkiye'de öğretmen istihdamının dünü, bugünü ve yarını, eğitimimize bakışlar. *İstanbul: Kültür Koleji Vakfı Yayınları*, 1, 119.
- Erdemli, A. (2008). Spor yapan insan. *İstanbul: E Yayınları*, 125.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Alkım Yayınları.
- Gemiksiz, M., Tozoğlu, E., & Dursun, M. (2019). Öğretmen Adaylarının Çocuğa Yönelik Şiddet Duyarlık Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından Araştırılması Research On Teacher Candidates'level Of Violence Sensitivity Towards Children In Terms Of Different Variables. *The Journal*, 12(66).
- George, D., & Mallery, P. (2010). *Spss For Windows Step By Step. A Simple Study Guide And Reference* (10. Edition).
- Gershoff, E. T. (2017). School corporal punishment in global perspective: prevalence, outcomes, and efforts at intervention. *Psychology, health & medicine*, 22(sup1), 224-239.
- Girardet, R. G., Lahoti, S., Parks, D., & McNeese, M. (2002). Issues in pediatric sexual abuse—What we think we know and where we need to go. *Current problems in pediatric and adolescent health care*, 32(7), 216-246.
- Gülbahçe, A. (2018). Investigation of Teachers' Violence Sensitivity Levels towards Children According to Different Variables. *Journal of Education and Training Studies*, 6(n12a),

- Gwirayi, P. (2011). Functions served by corporal punishment: Adolescent perspectives. *Journal of Psychology in Africa*, 21(1), 121-124.
- Hergüner, G. (1991). Çocuğun spora yönelmesinde ailenin rolü ve önemi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 6(1), 91-95.
- Hökelekli, H. (2007). Çocuk ve gençlerde şiddet olgusu ve önlenmesine yönelik öneriler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 5(14), 61-78. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/302524>
- İnci, Y., & Duman, A. (2014). Çocuğa Yönelik Şiddetin Sosyo-Kültürel Ve Ekonomik Boyutları: Erzurum İli Örneği. *Journal of International Social Research*, 7(31).
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 49-71.
- Karagözoğlu, G. (2003). Eğitim Sistemimizde öğretmen yetiştirme politikamıza genel bir bakış. *Eğitimde yansımalar: VII Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi*, 10, 12.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayın.
- Karasar, N. (2007). Bilimsel Araştırma Yöntemi, 17. Baskı, Nobel Yayınları, Ankara.
- Kepenekçi, Y. K., & Çınkır, Ş. (2003). Öğrenciler arası zorbalık. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 34(34), 236-253.
- Kiselica, M. S., & Morrill-Richards, M. (2007). Sibling maltreatment: The forgotten abuse. *Journal of Counseling & Development*, 85(2), 148-160.
- Koçoöz, R. (2011). “Şiddet” üzerine! Ankara Barosu Dergisi, 1(1), 245-254. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/397822>
- Kuçuradi, I. (2007). Şiddete felsefeyle bakınca. *Şiddet Sempozyumu.(7-14). 3 Mart Ankara*.
- Kula, S. S., & Akbulut, Ö. F. (2020). Öğretmen adaylarının çocuğa yönelik şiddete ilişkin duyarlılıkları ile empatik eğilimleri arasındaki ilişki. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(3), 917-932.
- Kurtuluş, K. (1998). Pazarlama Araştırmaları. 6. Baskı. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Kurtuluş, Ö. (2018). Dini Yönelim, Kişilik Özellikleri ve Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlılık. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2008). Öğrencilerin şiddet algısı. http://www.meb.gov.tr/earged/earged/siddet_algisi.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). Şiddet Algısı İl Çalıştayları Raporu. http://siddetinonlenmesi.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_09/17120314_1.1.4_calis_tay_raporlari.pdf
- Morton, T. L., Dubanoski, R. A., & Blaine, D. D. (1982). Cross-cultural perceptions of children's rights. *The rights of children: Legal and psychological perspectives*, 141-160.
- Neugebauer, R. (2000) Research on Intergenerational Transmission of Violence: The Next Generation. *Lancet* 2000; 335:1116-1117.
- Odacı, H. (2007). Çocuk suçları ve şiddet olayları. A. Solak (Ed.), Okullarda şiddet ve çocuk suçluluğu içinde. Pegem.

- Orhun, A. (1992). Fair play okul sporunda bir eğitim ilkesidir. *Spor Bilimleri II. Ulusal Kongre Bildirileri*, 20, 22.
- Öğülmüş, S. (1995). Okullarda şiddet ve vandalizm. *Yayınlanmamış Araştırma Raporu*.
- Özcebe, H., Üner, S. ve Çetık, H. (2006). Adolesanlarda şiddet davranışları. I. Şiddet ve Okul: Okul ve Çevresinde Çocuğa Yönelik Şiddet ve Alınabilecek Tedbirler Sempozyumu. İstanbul. 28-31 Mart 2006, MEB, ÜNİCEF, Erişim Tarihi: 20.04.2006 <http://iogm.meb.gov.tr/siddetveokul/>
- Özden, Y. (1999). Eğitimde Dönüşüm-Eğitimde Yeni Değerler, Ankara: Pegem A Yayıncılık. 2.
- Özdoğru, A. A. (2018). Çocuk Ve Ergenlerin Okul Dışı Zamanlarda Spor Aktivitelerine Katılımı. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 86-101.
- Özer, K. (1990). Sporda eğitim ve öğretim. *Spor Şurası Bildirileri, Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayım, Ankara*.
- Özyürek, A. (2017). Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği Geliştirme Çalışması, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Karabük Üniversitesi, Cilt.7, Sayı. 2.
- Özyürek, A., Kürtüncü, M., Sezgin, E., & Aylin, K. U. R. T. (2020). Üniversite öğrencilerinde çocuğa yönelik şiddete duyarlık ile sorumluluk duygusu ve davranışı arasındaki ilişki. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 13(1), 19-24.
- Pehlivan, Z., & Konukman, F. (2004). Fair-play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-53.
- Pelendecioğlu, B., & Bulut, S. (2009). Çocuğa yönelik aile içi fiziksel istismar. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 49-62. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/16663>
- Pereda, N., Guilera, G., Forns, M., & Gómez-Benito, J. (2009). The international epidemiology of child sexual abuse: A continuation of Finkelhor (1994). *Child abuse & neglect*, 33(6), 331-342.
- Pişkin, M. (2003). Okullarımızda yaygın bir sorun: akran zorbalığı. VII.Ulusal PDR Kongresi, Bildiri Özetleri, s.125, Ankara: Cantekin Matbaası.
- Polat, O. (2007). Tüm boyutlarıyla Çocuk istismarı cilt 1 ss: 189-209. *Seçkin yayınları, Ankara*.
- Polat, O. (2016) Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34.
- Polat, O. (2017). *Kriminoloji ve kriminalistik üzerine notlar: suç-suçlu-suç yeri*. Seçkin Yayıncılık.
- Polat, O., & Güldoğan, E. (2016). Kardeşler Arası Şiddete Genel Bakış. *Alanyazın Sempozyum Psikiyatri Nöroloji Davranış Bilimleri Dergisi*, 9, 13-20.
- Poreddi, V., Pashapu, D. R., Kathyayani, B. V., Gandhi, S., El-Arousy, W., & Math, S. B. (2016). Nursing students' knowledge of child abuse and neglect in India. *British journal of nursing*, 25(5), 264-268.
- Rosado Rosado, R. E. (2018). Prevalencia de cyberbullying en estudiantes del Instituto Nacional de Enseñanza Media y Diversificada Custodio García Rovira Sede A de Bucaramanga.
- Runyan, D. K., & Zolotor, A. J. (2011). International issues in child maltreatment. In *Child Abuse and Neglect* (pp. 620-627). WB Saunders.
- Sadock, B. J., & Sadock, V. A. (2005). *Comprehensive Textbook of Psychiatry Volume Two*. Lippincott Williams and Wilkins.

- Salaçin, S., Toprak Ergöner, A., & Demiroğlu Uyaniker, Z. (2011). Kadına yönelik şiddet. *Birinci Basamakta Adli Tıp*, 2, 192-201.
- Sani, A., Gonçalves, M. J., Nunes, L. M., & Saint Arnault, D. M. (2018). Violence against the elderly: narrative of a case. *MOJ Gerontology & Geriatrics*, 3(2), 153-155.
- Savi Çakar, F. (2018). Önleyici psikolojik danışma kuram ve uygulamaları. *Ankara: Pegem*.
- Sezer Ö. "Çiftler arası şiddeti kabul ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları", İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2008, 9(16): 1-15.
- Shçek & Unicef Fonu. (2010) B. M. Ç. Y., Hizmetler, T. B. S., & Kurumu, Ç. E. (2010). Türkiye'de Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Raporu.
- Stein, M., & Miller, D. (1997). Teaching with toys. *The Science Teacher*, 64(4), 22.
- Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence against women*, 10(7), 790-811.
- Sugarman, D. B., & Hotaling, G. T. (1989). Dating violence: Prevalence, context, and risk markers.
- Sünbül, A. M. (2001). Bir meslek olarak öğretmenlik: Öğretmenlik mesleğine giriş. *Pegem Yayıncılık. Ankara*.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2015). Çok Değişkenli İstatistiklerin Kullanımı (Çev: Baloğlu, M.), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Tarhan, N. (2017). Duyguların psikolojisi ve duygusal zeka. *İstanbul: Timaş Yayınları*, 22.
- Taşkıran, Y. (2009). Spor Kültürü. *Kocaeli: Büyük Şehir Belediyesi Kültür Yayınları*.
- TBMM Araştırma Komisyonu Raporu (2007). Türkiye Büyük Millet Meclisi çocuklarda ve gençlerde artan şiddet eğilimi ile okullarda meydana gelen olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan meclis araştırması komisyonu raporu. Ankara: Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Terzi, Ö. G. D. Ş. (2007). Okullarda yaşanan şiddeti önleyici bir yaklaşım: kendini toparlama gücü. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 12(12).
- Tozoğlu, E., & Dursun, M. (2020). Spor Bilimlerinde Bilimsel Araştırma Süreci, Editör; Gökmen, Ö. Spor & Bilim, Efe Akademi Yayınevi. İstanbul. S.7-23.
- Van Leer Vakfı, B. (AÇD) (2014). Türkiye'de 0-8 Yaş Arasında Çocuğa Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. (2014). *Erişim adresi: <http://www.ailecocuksiddet.info/RAPOR.pdf>*.
- Vogeltanz, N. D., Wilsnack, S. C., Harris, T. R., Wilsnack, R. W., Wonderlich, S. A., & Kristjanson, A. F. (1999). Prevalence and risk factors for childhood sexual abuse in women: National survey findings. *Child Abuse & Neglect*, 23(6), 579-592.
- Weinberg, S. R., & Gould, D. (2007). Foundation of Sport and Exercise Psychology. *Champaign, IL: Human Kinetics Publishers. s40*.
- World Health Organization. (2002). World Report on Violence and Health. Geneva: WHO. http://www5.who.int/violence_injury_prevention/download.cfm?id=0000000582
- World Health Organization. (2002). Missing voices. Geneva, Switzerland. Erişim adresi: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/67371/WHO_NMH_VIP_02.1.pdf, (22 Mayıs 2020).
- World Health Organization. (2002). World report on violence and health. 07.01.2020 tarihinde https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42495/9241545615_eng.pdf;

jsessionid=3072286457F5 95755E97FA5D5A6DEA54?sequence=1 adresinden alınmıştır

- World Health Organization. (2016). *INSPIRE: seven strategies for ending violence against children*. World Health Organization.
- Yavuzer, Y., Gundogdu, R., & Dikici, A. (2008). Teachers' perceptions about school violence in one Turkish city. *Journal of school violence, 8*(1), 29-41.
- Yeşilyaprak, B. (2014). *21. yüzyılda eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara: Nobel.
- Yetim, A. A., & Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri.
- Yetim, A. Ç. (2015). Kongre Etkinliklerinin Deneyimsel Değeri Üzerine Bir Araştırma. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi, 12*(2).
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yönet, E., Çalık, F., Yaşartürk, F., & Çimen, K. (2016). Lise öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılımları ile saldırganlık-şiddet eğilimlerinin incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science, 4*(Special Issue 1), 368-382.
- Zoroğlu, S. S., Tüzün, Ü., Şar, V., Öztürk, M., Kora, M. E., & Alyanak, B. (2001). Çocukluk dönemi istismar ve ihmalinin olası sonuçları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 2*(2), 69-78.

EKLER

EK-1. Anketler

ANKET

Çalışmanın amacı; “Öğretmenlerin çocuğa yönelik şiddete duyarlılık düzeyinin farklı değişkenler açısından incelenmesi” vereceğiniz cevapların üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacağını belirtir, çalışmaya sağladığınız katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Yüksek Lisans Öğrencisi

Taner AYKUT

1. **Cinsiyet** Kadın Erkek
2. **Yaş**
3. **Medeni Durum** Bekar Evli
4. **Öğrenim Düzeyi**
 Ortaöğretim Üniversite Yüksek Lisans/Doktora
5. **Aile yapısı**
Aile Çekirdek Aile Geniş Aile Parçalanmış
6. **Çocuğunuz Var mı :?** Evet Hayır
7. **Çocuk Sayısı**
8. **Varsa çocuğunuzun cinsiyeti** Erkek Kız Her ikisi de
9. **Branş**
10. **Görev Süresi**
11. **Okul Türü** Devlet Özel
12. **Sportif Aktivite yapıyor musunuz?** Evet Hayır
13. **Ne Tür Sportif Faaliyet yapıyorsunuz?** Takım Ferdi Her ikisi
 Yapmıyor
14. **Haftada Toplam Kaç Saat Antrenman Yapıyorsunuz? :**
.....(saat)

***Katılımınız İçin
Teşekkür Ederiz...***

Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Ölçeği ve Puanlaması

İfadeler		Katılıyor	Kısmen Katılıyor	Katılmıyor
1.	Çocuğun şiddete tanık olmasını önlemek, gelecekte şiddet uygulayan bir birey olmasını önleyebilir.			
2.	Şiddet gören çocuklar, başkalarına şiddet uygulama eğilimi gösterirler.			
3.	Şiddet uygulayan anne-baba veya yetişkin, çocuğa kendini affettirirse sorun kalmaz.			
4.	Şiddet, çocukla olumsuz duygulanıma sebep olacak şekilde konuşmaktır.			
5.	Şiddet, çocuğun duygusal yönden kötü hissedeceği davranışlarda bulunmaktır.			
6.	Yetişkinlerin çocuğa şiddet uygulamasının mutlaka geçerli bir nedeni vardır.			
7.	Şiddet gören çocuklar, anne-baba olduklarında çocuklarına şiddet uygulama eğilimi gösterirler.			
8.	Ailenin sosyo-kültürel ortamının iyileştirilmesi, çocuğa yönelik şiddeti önleyebilir.			
9.	Şiddet gören çocuklar, çevresindekiler tarafından istenmeyen davranışlar sergilerler.			
10.	Düşük sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyde aileye sahip çocuklar, daha fazla oranda şiddet görürler.			
11.	Şiddet gören çocuklarda, kin ve düşmanlık hisleri oluşur.			
12.	Büyükanne ve büyükbabaların çocuğa şiddet uygulamasına, diğer aile bireylerinin müdahale etmemesi gerekir.			
13.	Yasal yaptırımların artırılması, çocuğa yönelik şiddet olaylarını engelleyebilir.			
14.	Yaramazlık yapan çocuklar, şiddet görmeyi hak etmişlerdir.			
15.	Yetişkinlerin çocuk gelişimi konusunda eğitimi, çocuğa yönelik şiddeti önleyebilir.			
16.	Toplumun duyarlılığını artırıcı etkinlikler, çocuğa yönelik şiddeti engelleyebilir.			
17.	Şiddet, çocuğu ilgi ve sevgiden yoksun bırakmaktır.			
18.	Bir çocuk şiddet gördüğünü söylüyorsa, inanmamak gerekir.			
19.	Şiddet gören çocukların gelişimleri olumsuz etkilenir.			

EK-2. Etik Kurul Kararı

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

hayatın hizmetinde, hep ileride...

Sayı : E-70400699-000-2200131891
Konu : Etik Kurul Kararı

28.04.2022

DAĞITIM YERLERİNE

Fakültemiz Etik Kurulunun 21.04.2022 tarihli oturumunda alınan E-70400699-050.02.04-2200126915 sayılı, 2022/4 Fakülte Etik Kurulu Kararları konulu belgede yer alan karar metni aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Karar 49: Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Taner AYKUT'un "İlkokul Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlılık Düzeyinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi." başlıklı çalışma isteği ile ilgili yazısı ve ekleri incelendi. Yapılan görüşmelerden sonra; adı geçen araştırma çalışmasının yürütülmesinin, etik kurallarına uygun olduğuna, oy birliği ile karar verildi.

Prof.Dr. Necip Fazıl KİSHALI
Alt Kurul Başkanı

Dağıtım:
Gereği:
Sayın Doç.Dr. İzzet UÇAN
Taner AYKUT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: A9AF270FAFB
Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı 25240
Erzurum
Tel: +90 442 2311380
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#besyo>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataatuturk-universitesi-ebys>

Bilgi: Ozer TOPAL
Faks: +90 442 2311333
E-Posta: besyo@atauni.edu.tr

EK-3. Anket Uygulama İzni

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-36648235-605.01-59225152
Konu : Araştırma ve Uygulama İzni
(Taner AYKUT)

28/09/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün 19.09.2022 tarihli ve E.2200280976 sayılı yazısı.

İlgi yazı gereği, Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Taner AYKUT tarafından; Müdürlüğümüze bağlı ilkokullarda görev yapan öğretmenlere yönelik "*İlkokul Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlık Düzeyinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*" (**Komisionumuzca incelenmesi ve Palandöken ilçesine bağlı Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlüğü (RAM) uzman personeli görüşleri doğrultusunda**) konulu araştırma ve uygulama çalışması için izin talebinde bulunulmuştur.

İlgi yazılar ve ekleri, Bakanlığımızın 21.01.2020 tarihli ve E.1563890 (2020/2) sayılı Genelgesi çerçevesinde Komisionumuzca incelenmiş olup "*Araştırmaların, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde, gönüllük esasıyla ve varsa veli onay belgesinin onaylanması*" ve komision kararlarında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak uygulama ve anket çalışmasının yapılması, yapılan çalışmalarının sonuçlarının birer örneğinin Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü (AR-GE Birimi)'ne gönderilmesi ve çalışmaların bir eğitim öğretim yılını kapsayacak şekilde yapılması Müdürlüğümüze uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Salih KAYGUSUZ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
Ahmet ÖZDEMİR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgi Yazılar (1 adet dosya)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Telefon No : 0 (442) 234 48 00 Bilgi için: H.TEMEL
E-Posta: arge25@meb.gov.tr Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr İnternet Adresi: erzurummeb@meb.gor.tr Faks:442351032

Bu e-imza güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksaroni.meb.gov.tr> adresinden 6022-e355-34ha-h56a-8303 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN

Adı Soyadı	Taner AYKUT
Kurumu / Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	Erzurum
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi.	Müdürlüğümüze Bağlı İlkokullarda Görev Yapan Öğretmenler
Araştırmanın konusu	İlkokul Öğretmenlerin Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlılık Düzeyinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi
Üniversite / Kurum onayı	Kurum Onayı
Araştırma / Proje /ödev / Tez önerisi	Tez Önerisi
Veri toplama araçları	Anket, Çocuğa Yönelik Şiddete Duyarlılık Ölçeği
Görüş İstenilecek Birim / Birimler.	
Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 2020/2 nolu genelge doğrultusunda yapılan inceleme ve Müdürlüğümüze bağlı Rehberlik Araştırma Merkezi uzmanlarının olumlu görüşü çerçevesinde araştırmanın kabulüne karar verildi.	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile Kabulüne
Muhelif Üyenin Adı ve Soyadı	

KOMİSYON

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	: Taner AYKUT
Doğum tarihi	:
Doğum Yeri	:
Uyruğu	:
Adres	:
Tel	:
E-mail	:

